

บทที่ 7

ปัจจัยในรายการเอส เรดิโอมีผลต่อการหวนนึกถึงภาพความทรงจำในอดีตต่อ กลุ่มผู้ฟังคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่

สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ด้านการรับฟังเพลงเก่าในกลุ่มผู้ฟังว่าเพลงมีผลต่อการย้อนอดีต คือ ย้อนรำลึกถึงวันเวลาที่ผ่านพ้นไปแล้ว ในลักษณะของการหวนรำลึกถึงทบทวนอดีต หรือจะมีผลไปถึงการโหยหาอดีต คือ โหยหาอยากย้อนกลับไปสู่ความดีความงามที่เคยมีเคยเป็นในอดีต หรือว่าเพลงจะไม่มีผลใดเลยต่อผู้ฟัง โดยที่ผู้วิจัยได้แบ่งหมวดการโหยหาอดีตเป็น ด้านเพลงและด้านสังคมในอดีต

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของคำว่า อดีต ว่าเป็นสิ่งที่เคยเกิดขึ้น เคยมีเคยเป็นในอดีตที่ไม่ได้เกิดขึ้นในยุคของตัวผู้ฟัง และอดีตที่เกิดขึ้นในยุคของตัวผู้ฟัง

นอกจากผู้วิจัยจะทำการสอบถามผู้ฟังถึงเรื่องเพลงในเอส เรดิโอที่มีผลต่อการหวนนึกถึงอดีตแล้ว ผู้วิจัยยังให้ความสำคัญกับปัจจัยอื่นๆของทางสถานีด้วย ได้แก่ นักจัดรายการ, กิจกรรมของทั้งที่จัดโดยสถานีและจัดโดยผู้ฟังด้วยตนเอง และการพูดคุยสนทนาของผู้ฟังผ่านทาง c-box (chat room) ด้วย

งานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์จากกลุ่มผู้ฟังคนรุ่นเก่าจำนวน 25 คน และคนรุ่นใหม่ 15 คน รวมเป็นจำนวน 40 คน

ปัจจัยในรายการเอส เรดิโอมีผลต่อการหวนนึกถึงภาพความทรงจำในอดีตต่อกลุ่ม ผู้ฟังคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่

จากการวิจัย พบว่า ผู้ฟังเอส เรดิโอทั้งคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่มีทั้งฟังเพลงจากทางสถานีแล้วเกิดการหวนนึกถึงเรื่องราวในอดีต (โดยผู้วิจัยหมายรวมถึงทั้งเรื่องเพลงและเรื่องราวทางสังคม) อยากกลับไปสู่วันวานนั้นอีกครั้ง ,มีทั้งหวนรำลึกถึงความหลัง แต่ไม่ได้รู้สึกอยากกลับไปสู่วันวานในครั้งนั้น และผู้ฟังที่ไม่ได้หวนนึกถึงความหลังแต่อย่างใด เพียงแค่รับฟังเพลงจากทางสถานีอย่างเดียว ซึ่งผลจากการสอบถามผู้ฟังโดยส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะที่ว่า หวนนึกถึงเรื่องราวในวันวานและอยากกลับไปสู่เหตุการณ์ในครั้งนั้นอีกครั้ง

สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการหวนนึกถึงเรื่องราวในอดีตของผู้ฟังประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านเพลง, นักจัดรายการ, กิจกรรม, การสนทนาทางc-box (chat room) ซึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกคือ ปัจจัยด้านเพลง รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านนักจัดรายการ ตามมาด้วยการสนทนาทาง c-box และกิจกรรมตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านข่าว , การให้บริการสาธารณะ และโฆษณานั้น

ไม่มีผลต่อการหวนนึกถึงวันวานแต่อย่างใด เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้เป็นการนำเสนอเรื่องราวในปัจจุบันเป็นส่วนใหญ่แทบทั้งสิ้น

ทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอในรูปแบบของตารางในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อการหวนนึกถึงเรื่องราวในอดีต ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 15 : แสดงข้อมูลการรับฟังเพลง เรดิโอแล้วหวนนึกถึงอดีต และเปรียบเทียบความชอบเพลงเก่าและเพลงร่วมสมัยในปัจจุบันของผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่ม

ผู้ฟัง/จำนวน	ฟังเพลงแล้ว หวนคิดถึง อดีต และ อยาก ย้อนกลับไป วันวาน (nostalgia)	ฟังเพลงแล้ว เพียงรู้สึก คิดถึงวันวาน (retro)	ฟังเพลงแต่ไม่มี ผลต่อการนึก ย้อนถึง วันวาน	คิดว่าแนว เพลงใน ปัจจุบันไม่ดี เท่าเพลงเก่า	ชอบเพลง ต้นฉบับ มากกว่าเพลง ที่นำมาขับ ร้องใหม่ (cover version)
คนรุ่นเก่า(35 ปี ขึ้นไป) 25 คน	16	6	3	19	18
คนรุ่นใหม่ 15- 25 ปี)15 คน	5	7	3	8	6
ผลรวม	21	13	6	27	24

ตารางที่ 16 : แสดงข้อมูลด้านปัจจัยในรายการเพลง เรดิโอที่มีผลต่อการหวนนึกถึงอดีต

ผู้ฟัง/จำนวน	จำนวนผู้ฟังที่ ฟังเพลงแล้ว หวนนึกถึง อดีต	เพลงมีผลต่อ การนึกถึง อดีต	นักจัดรายการ มีผลต่อการ นึกถึงอดีต	กิจกรรมมีผล ต่อการนึกถึง อดีต	การสนทนา ทาง c-box ทำให้นึกถึง อดีต
คนรุ่นเก่า 25 คน	22	14	7	6	3
คนรุ่นใหม่ 15 คน	12	9	4	1	-
ผลรวม	34	23	11	7	3

หมายเหตุ: ผู้ฟังสามารถเลือกแสดงความคิดเห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการหวนนึกถึงอดีตได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 15 จะเห็นได้ว่า ผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มเมื่อได้รับฟังเอส เรดิโอแล้วเกิดความรู้สึกหวนนึกถึงอดีตเช่นกันทั้ง 2 กลุ่ม แต่การนึกถึงอดีตดังกล่าว จะมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ฟังคนรุ่นเก่า มักจะนึกถึงอดีตในลักษณะของการโหยหา และอยากย้อนกลับไปวันวาน (nostalgia) มี 16 คนจาก 25 คน ความโหยหาอดีตดังกล่าวเกิดจากทั้งความไม่พอใจเพลงในปัจจุบัน และไม่พอใจสภาพสังคมในปัจจุบันด้วย แต่ในที่นี้ผู้วิจัยจะเน้นในส่วนของเพลงเป็นหลัก ทั้งนี้ความไม่พอใจเพลงในปัจจุบันจะเห็นได้จากมีผู้ฟังคนรุ่นเก่าถึง 19 คนจาก 25 คน ที่ชื่นชอบเพลงในอดีตมากกว่าเพลงในปัจจุบัน ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่จะนึกถึงอดีตในลักษณะมีความสุขเมื่อได้คิดถึง แต่ไม่ได้อยากจะย้อนกลับไปในวันวาน (retro) ความสุขใจดังกล่าวนี้จะเห็นได้จากที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่จำนวนหนึ่งรู้สึกว่าเพลงในปัจจุบันไม่ดีเท่าเพลงเก่า ในขณะที่จำนวนอีกครั้งหนึ่งก็รู้สึกกลับเห็นต่างออกไปคือ ชอบทั้งเพลงเก่าและเพลงใหม่ แล้วแต่ว่าอารมณ์ช่วงไหนอยากฟังเพลงประเภทใดมากกว่ากัน

ดังนั้นหากเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มแล้ว จะเห็นได้ว่า ผู้ฟังคนรุ่นเก่าจะรู้สึกคลั่งไคล้ในบทเพลงของวันวานมากกว่า ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่สามารถรับฟังได้ทั้งเพลงเก่าและเพลงใหม่ ทั้งนี้สาเหตุหนึ่งเป็นเพราะ ผู้ฟังคนรุ่นเก่ามีประสบการณ์ร่วมกับเพลงรุ่นเก่ามากกว่าหรือกล่าวได้ว่าชื่นชอบเพลงในยุคตัวเองมากกว่า ส่วนผู้ฟังคนรุ่นใหม่ก็คุ้นชินกับทำนองดนตรีและเสียงร้องของเพลงในปัจจุบันมากกว่าเช่นกัน จะเห็นได้จาก ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ถึง 9 คนจาก 15 คนที่ ชอบเพลงนำกลับมาร้องใหม่มากกว่าเพลงต้นฉบับ โดยให้เหตุผลว่าเพลงใหม่มีจังหวะ ท่วงทำนองที่ฟังสบายหู และสนุกกว่า ในขณะที่ถ้าเป็นเพลงต้นฉบับบางเพลงจะซ้ำเกินไป แต่ผู้ฟังคนรุ่นเก่ากลับชอบเพลงต้นฉบับมากกว่ามีถึง 18 คนจาก 25 คน ซึ่งคนกลุ่มนี้ให้เหตุผลว่าเสียงร้องคนรุ่นใหม่ฟังออกเสียงไม่ชัดเจน หรือจังหวะอาจเร็วใจไปบ้าง

ในขณะที่ผู้ฟังที่รับฟังเอส เรดิโอแล้วไม่ได้นึกถึงอดีตเลย จะเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่าเมื่อเทียบกับกลุ่มผู้ฟังที่นึกถึงอดีต คือ ผู้ฟังคนรุ่นเก่ามีจำนวน 3 คน และคนรุ่นใหม่มีจำนวน 3 คนเช่นกัน คิดเป็นจำนวน 6 คนจาก 40 คน หรือหากเทียบเป็นสัดส่วนแล้วก็มีเพียง 1 ใน 7 เท่านั้น โดยที่ผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มให้ความเห็นว่าฟังเอส เรดิโอเพื่อความเพลิดเพลินเป็นหลัก แต่ไม่ได้นึกรำลึกถึงอดีตตามบทเพลงที่ทางสถานีเปิดไปด้วย

จากที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่า **ความคิดเห็นของผู้ฟังทั้งคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่** ต่างมีแบบแผนไปในทางเดียวกัน คือ รับฟังเอส เรดิโอแล้วมักหวนนึกถึงอดีตเหมือนกัน แต่รายละเอียดในการนึกถึงก็อาจจะต่างกันบ้างตามที่ได้กล่าวมา คือ ผู้ฟังคนรุ่นเก่ารู้สึกโหยหาอดีต

มากกว่า ความรู้สึกนี้ก็แสดงออกด้วยความเห็นที่ว่าชอบเพลงในวันวานมากกว่า อยากให้กระแสของเพลงในวันวานกลับมาอีกครั้ง ส่วนผู้ฟังคนรุ่นใหม่ก็หนึ่งที่ รู้สึกสุขใจที่ได้รับฟัง แต่ไม่ได้ถึงกลับโหยหา คนกลุ่มนี้จึงรับฟังได้ทั้งเพลงเก่าและเพลงใหม่ นอกจากนั้นแล้ว ในส่วนของผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มที่ไม่ได้นึกถึงอดีตเมื่อรับฟังเพลง เติบโตอย่างเติบโตขึ้นส่วนที่น้อยเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ฟังที่นึกอดีตเหมือนกันทั้ง 2 กลุ่มด้วย

สำหรับในตารางที่ 16 พบว่า ปัจจัยต่างๆไม่ว่าจะเป็นเพลง,นักจัดรายการ,กิจกรรม หรือแม้แต่การร่วมสนทนาทาง c-box ล้วนแล้วแต่มีผลทำให้ผู้ฟังเพลง เติบโตขึ้นถึงเรื่องราวในวันวาน แต่จะแตกต่างกันบ้างในส่วนที่ว่าปัจจัยบางอย่างอาจส่งผลกระทบต่อการนึกถึงอดีตของผู้ฟังได้มากกว่า ในขณะที่อีกปัจจัยอาจมีผลต่อการนึกถึงอดีตบ้าง แต่ไม่ได้โน้มน้าวมากเท่าไร อย่างไรก็ตาม พบว่า ปัจจัยต่างๆมีผลต่อการนึกถึงอดีตของผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่ม ไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ปัจจัยที่มีผลต่อการนึกถึงอดีตของผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มมากที่สุดคือ เพลง ตามมาด้วยปัจจัยด้านการจัดรายการของดีเจ,กิจกรรมที่ทางรายการจัดขึ้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวผู้ฟังมักจะนึกถึงกิจกรรมในรูปแบบของคอนเสิร์ตเพลงเก่า ทำยสุดคือ การสนทนาใน chat room สำหรับการสนทนาทาง chat room นี้ จะเป็นความรู้สึกที่เกิดกับคนรุ่นเก่าเท่านั้น ส่วนผู้ฟังคนรุ่นใหม่ปัจจัยนี้ไม่มีผลต่อการนึกถึงอดีตของพวกเขา เนื่องจากผู้ฟังคนรุ่นใหม่ไม่นิยมเข้าสนทนาใน chat room ดังเช่นผู้ฟังคนรุ่นเก่าที่นิยมเข้ามาพูดคุยกันเป็นประจำ การพูดคุยที่ว่านี้ไม่ได้หมายรวมเฉพาะในกลุ่มผู้ฟังด้วยกันเท่านั้น หากแต่ยังมีดีเจเข้ามาร่วมสนทนาพูดคุยถึงเรื่องวันวานอันน่าประทับใจต่างๆไปพร้อมกับผู้ฟังด้วย

ผู้วิจัยได้แบ่งปัจจัยต่างๆในรายการเพลง เติบโตที่มีผลการชวนนึกถึงวันวานของผู้ฟังไว้เป็น 4 ประการ อันประกอบไปด้วย ปัจจัยด้านเพลง,นักจัดรายการ,กิจกรรม และการร่วมสนทนาทาง c-box ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. เพลง สำหรับเพลงที่เปิดทางเพลง เติบโต จะเป็นเพลงที่อยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2512-2537 ซึ่งมีทั้งเพลงไทยและเพลงสากล รวมไปถึงเพลงประกอบภาพยนตร์ และเพลงการ์ตูน นอกจากนี้ในช่วงของเมลิ็ดพันธุ์เพลง ซึ่งจัดในวันอาทิตย์ เวลา 13.00-15.00 น. จะเป็นช่วงที่เปิดเพลงลูกกรุงเป็นหลัก ช่วงปี พ.ศ. ของเพลงจึงเก่ากว่าปี พ.ศ. 2512 ลงไป เพลงเหล่านี้มีผลให้ชวนนึกถึงความทรงจำในวันวานของผู้ฟังหลายต่อหลายคน กล่าวคือ ผู้ฟังบางคนเคยมีประสบการณ์ร่วมกับเพลงมาก่อนในช่วงวัยเด็ก ช่วงวัยรุ่นกับเพื่อนๆ หรือในช่วงกำลังมีความรักกับในช่วงหนุ่มสาว

รวมถึงสิ่งต่างๆที่เคยทำร่วมกันกับครอบครัว ฯลฯ เหล่านี้ล้วนได้โดยภาพในวันวานของผู้ฟังให้กลับมาปรากฏชัดเจนนึกครั้งเมื่อนึกถึง

จากการวิจัยพบว่า ผู้ฟังคนรุ่นเก่าส่วนมากและคนรุ่นใหม่จำนวนครึ่งหนึ่งมีความเห็นว่าเพลงในวันข้างหน้าจะไม่ใช่ที่ชื่นชอบของตัวเองดังเช่นเพลงเก่าในอดีต เนื่องด้วยทำนอง เนื้อร้องที่จะเปลี่ยนไป ทำให้ฟังยากขึ้น และภาษาไม่สละสลวยเหมือนเดิม นอกจากนี้ผู้ฟังคนรุ่นเก่ายังมีความเห็นว่าการนำเพลงกลับมาเรียบเรียงใหม่คงไม่ได้อรชรสในการฟังมากเท่ากับของต้นฉบับ ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ชอบเพลงที่นำมาขับร้องใหม่มากกว่า

“ที่ว่าเพลงสมัยนั้นก็ร้องเค้าร้องไม่ชัด เหมือนไม่ใช่เพลงภาษาไทย ทั้งๆที่เป็นภาษาไทยนะ ฟังไม่รู้เรื่อง ซอข้างออกเสียงเป็นตัวอะไรไม่รู้ ฟังยาก บางทีก็ร้องไทยคำฝรั่งคำ ที่ไม่ชอบแบบนี้ ฟังได้แป๊บเดียวเท่านั้นแหละก็ต้องเปลี่ยนมาฟังเพลงรุ่นเรา ชอบเพลงสมัยก่อนมากกว่าค่ะ ออกเสียงชัดเจน ยิ่งเป็นเพลงลูกทุ่งนี่รอเรื่อ ลอลิงชัดมาก พี่ละกลัวจริงๆว่าต่อไปจะหาฟังยากขึ้นเรื่อยๆ อยากให้นักร้องเห็นคุณค่าเพลงเก่าๆบ้าง”

(รุ่งทิพย์ ศักดิ์กิตติภูมิ, สัมภาษณ์, 18 มกราคม 2554)

“พี่ไม่ได้จะแอนตี้เพลงสมัยปัจจุบันนะคะ แต่รู้สึกว่ามีบางอย่างที่ฟังแล้วยังไม่ใช่ ส่วนหนึ่งอาจจะเพราะจังหวะ ท่วงทำนองของดนตรีด้วยหรือเปล่า ไม่แน่ใจ เพราะเพลงสมัยนี้มีการ mix sound กันแปลกๆ เสียงขลุ่ย เสียงกลอง ระนาดแบบเมื่อก่อนแทบไม่มีให้ฟังแล้ว ก็ยังคงคิดถึงเพลงแบบนั้นอยู่ พี่ว่าโปรดิวเซอร์น่าจะนำดนตรีไทยมาใส่ในเพลงบ้างนะ ไม่ใช่อะไรก็เกาหลี”

(น้ำเพชร ฉลุกลี, สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2553)

“ไม่ได้เป็นคนเหนือะครับ แต่ผมชอบฟังเพลงพื้นเมืองของภาคเหนือ ชอบคำพูดเค้า แล้วเวลาเอมาร้อง เสียงร้องคนเหนืจะฟังเย็นๆ ดนตรีก็เป็นของพื้นเมืองเข้ากันดี ฟังแล้วก็อดคิดถึงตอนเด็กๆไม่ได้เพราะพ่อกับแม่จะพาไปเที่ยวภาคเหนืบ่อย ขนาดเปิดเพลงฟังในรถยังเป็นเพลงพื้นเมืองเลย เดี่ยวนี้ไม่ค่อยได้ยินแล้ว ยิ่งต่อไปคงยิ่งหาฟังยากขึ้นเรื่อยๆ หาฟังได้แต่ในยูทูปแหละ เปิดยูทูปหน่อยก็ช่วงดีเจ้อครพล อยากให้มีคนเอาเพลงแบบคุณจรัล มโนเพชรมาร้องอีก อย่างมะเม็ยะ, สาวเชียงใหม่ หรืออาชยานล้านนา คิดถึงครับ”

(दनัย วงศ์วัฒนชัย, สัมภาษณ์, 22 ธันวาคม 2553)

นอกจากนี้ผู้ฟังรุ่นเก่าหลายคนยังมีความเห็นว่า สำหรับเพลงที่นำกลับมาขับร้องใหม่ใน
 ยศ เรดิโอ ซึ่งถูกเปิดในช่วงของ retro cover แม้จะทำให้คิดถึงเพลงเก่าๆ วันเก่าๆ ได้บ้าง แต่ก็ยัง
 ไม่ประทับใจมากเท่ากับเพลงต้นฉบับ ในขณะที่ผู้ฟังรุ่นใหม่มีทั้งชอบเพลงต้นฉบับและเพลงที่
 นำมาขับร้องใหม่ ทั้งนี้ผู้ฟังที่ชอบฟังเพลงที่นำกลับมาเรียบเรียงใหม่ให้เหตุผลว่า ชอบเพราะดนตรี
 จังหวะสนุก ร่วมสมัย คันทู

“ที่ว่าเพลงเก่าที่เอามาร้องใหม่บางเพลงยังร้องได้ไม่ดีเท่าที่ควร บางเพลงถึงขนาดทำให้ที่
 รู้สึกว่าทำเพลงเก่าเสียไปด้วยเลย ทั้งเสียงนักร้อง ทั้งทำนอง อย่างเพลงเพียงชายคนนั้นไม่ใช่ผู้พิเศษ
 ที่พี่เพชรเคยร้องไว้ มีวงอะไรไม่รู้พี่จำชื่อไม่ได้เอามาร้องใหม่ ที่รู้จักก็เพราะยุคเปิดนี้แหละค่ะ พี่ไม่
 ชอบดนตรีเลย มันเป็นจังหวะรีอค รู้สึกว่าเพลงนั้นด้อยลงไปเลยค่ะ เห็นอย่างนี้แล้วยิ่งทำให้พี่นึกถึง
 เพลงเก่า อยากบอกว่าเพลงต้นฉบับมันดีกว่าจริงๆ”

(จริยา โล่ห์คำ, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2554)

“เราชอบที่นอกจากยุคจะเปิดเพลงเก่าแล้ว ยังเปิดเพลงcoverด้วย หลายเพลงเลยนะที่
 พอจังหวะเปลี่ยนไป อารมณ์เพลงก็เปลี่ยนตาม บางทีเพลงเก่าก็ดีกว่า บางทีเพลงใหม่ก็ดีกว่า
 อย่างเพลงเธอหมุนรอบฉัน ฉันหมุนรอบ ที่สมัครบ์เอามาร้องใหม่เธออะค่ะ ฟังแล้วก็แอบ
 คิดถึงเวอร์ชันที่พี่เจียบร้อง เรายังชอบเวอร์ชันเดิมมากกว่านะ ยังจำเสียงแซกโซโฟนในเพลงได้อยู่
 เลย”

(ดวงพร ปทุมรัตน์, สัมภาษณ์, 7 พฤศจิกายน 2553)

ช่วง retro artist (คือช่วงที่เปิดเพลงของนักร้องรุ่นเก่าที่ยังคงมีผลงานในปัจจุบันพร้อมกับ
 แนะนำข้อมูลเกี่ยวกับเพลงนั้นๆ) และ retro freestyle (ทางรายการเชิญนักร้องรุ่นเก่ามาพูดคุยถึง
 ผลงานในอดีต พร้อมทั้งเรื่องราวในปัจจุบันว่ากำลังมีผลงานอะไรอยู่บ้าง หรือกำลังทำอะไรอยู่)
 เป็นอีกช่วงที่มีผลต่อการหวนนึกถึงนักร้องศิลปินที่ผู้ฟังชื่นชอบ และทำให้ผู้ฟังพลอยนึกไปถึง
 ช่วงเวลาวันวานขณะนั้นว่าตนเองกำลังทำอะไรอยู่ด้วย ซึ่งในช่วงรายการทั้ง 2 ช่วงนี้จะมีผลต่อ
 ผู้ฟังคนรุ่นเก่ามากกว่า ทั้งนี้ผู้วิจัยคิดว่าเนื่องจากผู้ฟังคนรุ่นเก่ามีประสบการณ์ร่วมกับนักร้องรุ่น
 เก่าโดยตรงมามากกว่า

“มีช่วงหนึ่งของทางคลื่นที่พี่ว่าชวนให้รำลึกความหลังกันหลายคนแน่ๆ เพราะพี่เองก็เป็น
 เป็นช่วงของ retro artist ที่จะเปิดเพลงของนักร้องรุ่นเก่าแต่ยังมีผลงานใหม่ๆ ให้ฟังกัน เป็นการ
 อัพเดทผลงานว่านักร้องที่เราปลื้มนักปลื้มหนาในวันวานว่าตอนนี้เค้าทำอะไรกันบ้าง อย่างพี่เบิร์ด

นี้ทางคลื่นจะเปิดบ่อย เพราะผลงานมีออกมาเรื่อยๆ ชวนให้นึกย้อนไปถึงอัลบั้มก่อนๆของพี่เค้า สมัยที่เรายังอินอยู่กับบูมเมอแรง”

(สกาเว็อน จันชนะกิจ,สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2553)

“จริงๆที่ไม่ค่อยได้ฟังดีเจพูดเท่าไรนะ จะมีก็แค่ช่วง retro freestyle นี้แหละที่ชอบฟัง ชอบฟังศิลปินที่มาพูดมาคุย คิดถึงกลุ่มศิลปินเหล่านี้ เพราะบางคนหายหน้าหายตาไปนานมากๆ ก็ดีใจนะที่เเยสเห็นความสำคัญ เชิญมาร่วมรายการ ได้ฟังเสียงอีกครั้งหายคิดถึงเลย มีนึกตามไปด้วยตอนที่ศิลปินมาพูดถึงเพลงว่าตอนนั้นเราทำอะไรอยู่ ส่วนใหญ่จะเป็นภาพตอนกำลังเรียนกับเพื่อนๆ อยากย้อนไปวัยนั้นอีกครั้งสมัยที่ยังไม่ต้องรับผิดชอบอะไรมาก”

(วริยา สุฉันทบุตร,สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2554)

จากการวิจัยพบว่า เพลงที่ได้รับฟังจากทางเเยส เรดิโอมีผลทำให้ผู้ฟังหวนนึกถึงสื่อประเภทอื่นๆที่ตนเองเคยรับชม รับฟังมาก่อนหน้านี้ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสื่อประเภทละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ เนื่องจากเพลงประกอบละครโทรทัศน์ และเพลงภาพยนตร์หลายต่อหลายเพลงที่เคยเป็นเพลงประกอบในวันวานได้ถูกนำมาเปิดอีกครั้งทางสถานีเเยส เรดิโอ แสดงให้เห็นได้ว่า เพลงมีผลเชื่อมโยงกับสื่อประเภทอื่น ทั้งนี้ยังมีผลต่อการรำลึกถึงชีวิต ณ ช่วงขณะนั้นด้วย เช่น นึกถึงภาพว่าช่วงที่เคยรับชมละครเรื่องนั้น ตัวผู้ฟังเองกำลังทำอะไรอยู่ อยู่ในวัยกำลังเรียน กำลังใช้ชีวิตสนุกสนานกับเพื่อน หรืออยู่ในวัยเพิ่งเริ่มทำงาน เป็นต้น นอกจากนี้ผู้ฟังยังนึกถึงเรื่องศิลปวัฒนธรรมในสมัยก่อนด้วย ซึ่งในส่วนของศิลปวัฒนธรรมนี้ มักเป็นกลุ่มผู้ฟังคนรุ่นเก่าที่หวนนึกถึง เช่น เรื่องของแฟชั่นการแต่งกาย เรื่องสังคมความเป็นอยู่ เป็นต้น

“ฟังเเยสแล้วคิดถึงวันก่อนๆคะ ส่วนใหญ่จะนึกถึงช่วงวัยเด็กประถม มัธยม เพลงที่ชอบมากๆเลยเป็นเพลงประกอบการ์ตูนเรื่องโดราเอมอน ที่ชอบเพลงนี้เพราะ โดราเอมอนเป็นการ์ตูนที่หนูชอบมาก เป็นอะไรที่สร้างจินตนาการดีอะคะ พอได้ฟังแล้วมันจะนึกไปถึงตอนเด็กที่ติดการ์ตูนเรื่องนี้ ก็จะได้คิดถึงตอนนั้นเราทำอะไรอยู่ แล้วก็หนูจะชอบฟังเพลงรุ่นพ่อแม่ บางเพลงเนื้อหาแปลกดีก็จะถามที่บ้านว่าตอนนั้นเค้าใช้ชีวิตกันอย่างในเพลงจริงๆหรือ หนูว่าความรักสมัยนั้นเค้าก็ดูบริสุทธิ์กว่า”

(นภัสสรณ์ ปุณยเรืองศักดิ์,สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2554)

“หนูนึกถึงเพลงในละครเรื่องมนต์รักลูกทุ่งคะ เพราะชอบหนังเรื่องนี้ ชอบพี่ตัวเรื่องนี้มากๆ พี่เอ็กซ์ๆ เพลงก็เพราะ ถึงเเยสจะเปิดมนต์รักลูกทุ่งที่คนอื่นรู้อีก แต่หนูก็ยังนึกถึงละครเรื่องนี้ที่

ที่ตัวร้องอยู่ดี ตอนนั้นยังไม่ได้มาทำงานที่กรุงเทพฯ แต่อยู่กับครอบครัวที่ต่างจังหวัด พอฟังเพลงนี้ แล้วคิดถึงสมัยที่ยังอยู่กับที่บ้าน ช่วยแม่ทำงานในไร่ในนา”

(ประภาพร ศรีจันทร์, สัมภาษณ์, 30 พฤศจิกายน 2553)

“ส่วนตัวประทับใจเพลง summer night มากๆ จำได้ว่าเป็นเพลงประกอบหนังเรื่อง Grease พอได้ฟังแล้วความทรงจำเดิมๆ มันไหลย้อนกลับมาเลยนะ นึกถึงแพชั่น เสื้อผ้า ทรงผมยุค นั้น ชอบผู้ชายบุคลิกลักษณะแบบพระเอกเรื่องนี้เลย แล้วก็ฝันว่าตัวเองเป็นนางเอกตอนที่ดูตอน นั้นนะ อีกอย่างที่ชอบเพลงเป็นคนชอบหนังเพลง คือถ้าให้ร้องตอนนี้ก็ยังสามารถแทบทุกเพลงใน Grease กลับตาก็นึกถึงแต่ละตอนได้หมด

อีกอย่างนึงนะคะที่คิดถึงมากๆ คือค่ายคิตา เพราะตัวพี่จะโตมากับค่ายเพลงนี้ ของคุณ ประภาส นะคะ แต่ตอนนี้ไม่มีแล้วนะ สมัยนั้นมีอ้อม สุนิสา, ผีนดี ผีนเด่น ที่ขาดไม่ได้เลยคือวงรุ่น พี่อย่างเฉลียง อันนี้ประทับใจที่สุดแล้วของวงดนตรีไทย เพลงแต่ละเพลงจะมีนัยยะคอยสอนใจ แฝงอยู่ สมัยนี้ไม่ค่อยมีหรือเพลงแบบนี้ อยากให้เฉลียงกลับมารวมตัวออกอัลบั้มอีกครั้ง สำหรับ พี่เฉลียงคือบอยแบนด์ที่เพราะที่สุดตั้งแต่เคยมีมา”

(ดวงหทัย น่วมเปี่ยม, สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2554)

“ต้องทำความก่อนว่าผมชอบหนังอยู่เรื่อง คือ เก้าเก้า ที่เค้าเอาประวัติวง the impossible มาทำ มันทำให้ผมหลงรักดนตรียุค 80s แล้วก็หันมาฟังเพลงยุคนี้เยอะขึ้น ก่อนหน้านั้นก็พอฟังบ้าง แต่ยังไม่มาก แล้วยังมีเอส เรดิโอด้วย ผมชอบกลิ่นอายดนตรียุคนี้ครับ โดยเฉพาะวง Grand funk railroad ของไทยก็มีเอาเพลงวงนี้มาแปลนะ ดวงใจยังมีรักอะครับ ฟังแล้วในทำให้นึกถึงหนัง เรื่องเก้าเก้าไปด้วย”

(ศิลาพงษ์ ธีรภูวัฒน์, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2554)

ความแตกต่างประการหนึ่งของเพลงที่มีผลทำให้ผู้ฟังคนรุ่นเก่าและผู้ฟังคนรุ่นใหม่หววน คิดถึงอดีต คือ ความหมายของเนื้อเพลงที่บรรยายถึง ผู้ฟังคนรุ่นเก่ามักนึกถึงเพลงที่มีความหมาย เกี่ยวกับเรื่องเพื่อน เรื่องครอบครัว เรื่องธรรมชาติ เป็นส่วนใหญ่ ส่วนเรื่องความรักเป็นปัจจัย รองลงมา ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่มักคิดถึงเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก และเพื่อน สมัยเมื่อ ตัวเองยังเด็กๆ เป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะผู้ฟังที่อยู่ในช่วงกำลังศึกษาอยู่และใกล้จะจบการศึกษา จะ ยิ่งนึกถึงเพลงที่เกี่ยวกับเพื่อน ๆ กันมาก ส่วนผู้ฟังคนรุ่นใหม่ที่อยู่ในวัยทำงานแล้วก็มีทั้งนึกถึงเพลง ที่เกี่ยวกับความรัก และเพื่อน ๆ และมีบางส่วนที่คิดถึงเพลงที่บรรยายถึงธรรมชาติ

“วันก่อนฟังเอสเปิดเพลงพริกชี้หนู แล้วนึกถึงตอนตัวเองอยู่บนบอล เพราะตอนนั้นเคยเต้นเพลงนี้ของงานโรงเรียน แล้วก็ไปถึงเพื่อน ๆ ตอนนั้นด้วย จำได้ว่าชุดที่ใส่สีเหมือนพริกชี้หนูเลย ครับ สีเขียว-แดง ไม่รู้เต้นไปได้ยังไง อายมาก ๆ แล้วเพลงนี้เป็นเพลงแรกที่ทำให้ผมรู้จักพีเบิร์ดด้วย ครับ”

(พร้อมศักดิ์ อมตพันธ์, สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2553)

“เอสทำให้เรานึกถึงรักครั้งแรก ตอนนั้นแฟนเราเอาเพลงมาให้ฟัง ฟังทาง sound about นะ ตอนนั้นคงไม่ค่อยมีใครฟังกันแล้ว เป็นเพลงของพีเบิร์ดคะ ชื่อเพลงหมอกหรือควัน เค้ายังจีบเรา อยู่ยังไม่ได้เป็นแฟนกัน เปิดเพลงให้ฟังถามอ้อม ๆ ว่า เราเป็นคนยังไงกันแน่ เค้าดูไม่ออก แล้วหลังจากนั้นไม่นานก็ได้เป็นแฟนกัน นึก ๆ แล้วก็มีความสุขอะคะ ไม่รู้เค้าจะรู้หรือเปล่า ว่าเรายังคิดถึงเค้าอยู่เลย”

(ศศิชนันท์ ปานแก้ว, สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2553)

“เคยฟังเพลงปลูกรักที่เอสเปิด แล้วคิดถึงเพื่อนสมัยประถมคนหนึ่ง เค้าแอบชอบรุ่นพี่ ประจวบกับพอดีตอนนั้นว่าอาจารย์ให้ปลูกลงไม้ เพื่อนพี่เค้าก็อารมณ์ดีมาก ปลุกไป ยิ้มไป อารมณ์เหมือนกำลังปลูกรักอย่างชื่อเพลง พอฟังเพลงนี้แล้วจะคิดถึงเพื่อนคนนี้คะ”

(ดารณี เปี่ยมพาน, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2554)

“มีอยู่เพลงหนึ่งที่ประทับใจมาก ฟังทีไรก็จะคิดถึงคุณแม่ทุกที เป็นเพลงของวงชาติตรีคะ ชื่อเพลงว่าเจ็บเพราะใคร คือพี่จะผูกพันกับคุณแม่มาก ก็จำได้ว่าเคยร้องเพลงนี้ให้คุณแม่ฟังแล้วท่านหัวเราะใหญ่เลย ตอนนั้นรู้สึกปลื้มนะ ก็เลยจำได้จนทุกวันนี้ พี่ว่าเอสเหมือนเป็นสื่ออีกทางหนึ่งที่ทำให้ความทรงจำเก่า ๆ มันย้อนกลับมาอีกครั้ง”

(มนัสนันท์ คุ้มทวี, สัมภาษณ์, 3 ธันวาคม 2553)

“ช่วงหนึ่งของชีวิตผมเคยเป็นเด็กกินนอนที่โรงเรียนประจำ หลายครั้งที่นึกถึงเพลงอยู่หอ เพราะอารมณ์มันเหมือนในเพลงเลย แล้วตอนนั้นที่อยู่หอเพลงนี้ก็กำลังดังด้วย เวลายุ่งกับเพื่อนในกลุ่มด้วยกัน ก็จะเคาะโต๊ะไป ร้องเพลงนี้ไป เพื่อนบางคนถึงกับน้ำตาไหลเลยนะ เพราะคิดถึงบ้าน

ถึงแม้จังหวะของเพลงมันจะสนุกก็เถอะ พอได้มาฟังอีกครั้งจากเอส เรวดิโอก็เลยนึกถึงเพื่อน แล้วก็ชีวิตช่วงเรียนครับ”

(รุ่งโรจน์ โพนคำ, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2554)

นอกจากเพลงจะเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้หวนคิดถึงภาพอดีตในวันวานแล้ว อารมณ์ของผู้ฟัง ณ ช่วงเวลานั้นก็เป็นสิ่งสำคัญอีกประการที่ทำให้ผู้ฟังเข้าถึงความรู้สึกร่วมกับเพลงได้ดีซึ่งยิ่งขึ้น กล่าวคือ หากผู้ฟังกำลังรู้สึกนึกถึงเพื่อน เพลงจะยิ่งเป็นตัวกระตุ้นให้ภาพวันวานในความทรงจำชัดเจนยิ่งขึ้น

“จริงๆ เพลงมีส่วนมากต่อการนึกถึงอดีต แต่หนูว่าอารมณ์ก็สำคัญนะ ถ้าตอนนั้นเราซึบแบบคิดถึงเพื่อน แล้วเปิดเพลงเกี่ยวกับเพื่อนพอดีก็โอโห ไปกันใหญ่ เติลิดเลยพี่ แล้วปีนั้นหนูจบพอดี อารมณ์คิดถึงเพื่อนๆ ก็เลยเป็นเอามาก อย่างตอนนี้นะ กำลังนึกถึงเพลงแสงจันทร์อะคะ ของมาลีฮวนน่า เห็นภาพเพื่อนๆ กำลังนั่งกินดื่มกันลอมมาเลย อีกอย่างก็น่าจะเป็นเรื่องของอากาศด้วย บางทีครึ้มๆ มันก็ทำให้เหงๆ ฟังเพลงเย็นๆ ก็คงเข้ากันน่าดู”

(จุฑารัตน์ กอบนวิรัช, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2553)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้ฟังส่วนใหญ่จะมีอารมณ์ร่วมกับเพลง คิดถึงภาพความทรงจำในอดีต แต่ก็มีผู้ฟังอีกส่วนหนึ่งที่เพียงแคร์รับฟังเพลงเท่านั้น โดยที่ไม่ได้นึกภาพตามไปด้วย คือ เพลงจบก็ไม่ได้คิดถึงเพลงนั้นๆ ต่ออีก และขณะที่รับฟังก็ไม่ได้คิดถึงอดีตแต่อย่างใด

“บอกตามตรง ตัวเราไม่ค่อยอินกับเพลง คือถึงเพลงจะเศร้า แต่เราก็ไม่ได้เศร้าตาม หรืออย่างคิดถึงเรื่องราวที่ผ่านมาก็ไม่ค่อยเท่าไร มันไม่ใช่อารมณ์โยเยหา คือเพลงจบก็จบไป ไม่ได้เอามาใส่ใจมากมาย แต่มีเพลงหนึ่งที่เรารอรับฟัง ชอบฟังเป็นเพลงของภูสมิง หน่อสวรรค์ ชื่อบทเรียนสอนใจ ชอบเนื้อร้องเค้าแต่งได้ดีมาก แค่อ่านเพลงก็สอนใจชวนให้อยากฟังแล้ว เสียงนักร้องก็นุ่มด้วย”

(ศุภเดช ยิ่งอริยกุล, สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2553)

“ส่วนใหญ่แล้วที่ฟังเพลงจากเยสเป็นเพราะชอบเพลงเก่า ที่ชอบเพราะด้วยเนื้อเพลง คำใช้ภาษากินใจ แล้วก็ทำนอง คือผมเล่นดนตรีด้วย ฟังเพลงเก่าๆมันก็ได้ไอเดียอะชิ้นอะซะพี แต่จะไม่ได้มานั่งฟังเพลงแล้วรำลึกความหลังยั้งงั้น เพราะผมชอบอยู่กับปัจจุบันมากกว่า”

(ธัชชัย อภินันทกุลชัย, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2554)

“ผมฟังเพลงเพื่อความผ่อนคลายเป็นหลักครับ แล้วส่วนใหญ่ที่ฟังเยสจะเป็นช่วงกำลังขับรถ ที่อื่นจะไม่สะดวกแล้ว เหมือนว่ามีเยสเป็นเพื่อนเวลาขับรถทำนองนั้นละกันครับ ไม่ได้ใช้เพลงมาเป็นตัวย้อนเวลาเจาะอดีต หรือถ้าดีเจพูดมากผมก็จะเปลี่ยนคลื่นเลย ที่ฟังแค่เพราะชอบเพลงแนวนี้เท่านั้นครับ”

(วิเศษ คุณฤทธิพงศ์, สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2553)

“ผมฟังเพลงหลายแนวครับ ไม่ได้ฟังแค่เพลงเก่า แล้วเวลาฟังบางทีไม่ได้คิดตามเนื้อร้องเท่าไร แต่บางเพลงก็ต้องยอมรับว่าแต่งได้ดีมากๆ จะเน้นฟังจังหวะทำนองมากกว่า ผมชอบกลืนอายเพลงสากลเก่าๆแนวเพลงแบบ the beatles พอไม่ได้ฟังเนื้อร้องผมก็จะไม่ค่อยรู้ว่าเค้าพูดถึงอะไร ไม่ได้รำลึกกับเนื้อเพลง ไม่ได้อินไปด้วย”

(คณิน ภาคจิตต์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2554)

จากการวิจัย ด้านความคิดเห็นของผู้ฟังทั้งสองกลุ่มเรื่องเพลงที่มีผลต่อการหวนนึกถึงอดีตพบว่า เพลงที่ผู้ฟังคนรุ่นเก่ามักนึกถึง มักจะเป็นเพลงที่อยู่ในช่วงปี พ.ศ.ที่เก่ากว่าเพลงที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ถึงและชื่นชอบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่ม มักจะนึกถึงเพลงที่อยู่ในช่วงวัยที่ตนเองเติบโตมาเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากผู้ฟังมีความทรงจำ ประสบการณ์ร่วมกันกับเพลงดังกล่าว อย่างไรก็ตาม มีผู้ฟังคนรุ่นใหม่บางคนที่ชื่นชอบเพลงรุ่นคุณพ่อ คุณแม่อยู่บ้างเช่นกัน เนื่องจากเห็นว่าผู้ประพันธ์ใช้ถ้อยคำภาษาในการแต่งเพลงที่สละสลวย ลึกซึ้งกินใจ โดยที่ส่วนใหญ่แล้วเมื่อผู้ฟังฟังเพลงเก่ามักมีอาการร่วมกับเพลงนั้นๆในลักษณะที่คิดย้อนไปว่า ตอนที่ฟังเพลงนั้นในวันวาน ผู้ฟังกำลังทำอะไรอยู่ ซึ่งหลักๆจะประกอบไปด้วยเรื่องเรียน เรื่องครอบครัว เรื่องเพื่อน และเรื่องสังคมบ้านเมืองในสมัยก่อน แต่มักจะคิดถึงอดีตของตนเองมากกว่าที่จะนึกถึงอดีตของสังคมในวันวาน

2. นักจัดรายการ จำนวนนักจัดรายการที่เยส เรดิโอมีทั้งหมด 19 คน เป็นนักจัดรายการรุ่นเก่าจำนวน 14 คน และนักจัดรายการรุ่นใหม่จำนวนอีก 5 คน ซึ่งรูปแบบการจัดรายการของแต่ละ

ละคนจะมีความแตกต่างกันไป บางคนดำเนินรายการโดยเน้นการเปิดเพลงเป็นหลัก พูดคุยไม่มากนัก ในขณะที่นักจัดรายการบางคนจะพูดคุยกับผู้ฟังมากกว่า ทำให้นักจัดรายการหรือตัวดีใจเองก็มีผลต่อการหวนนึกถึงภาพในวันวานด้วยเช่นกัน คือ หากนักจัดรายการเล่าเรื่องราวในอดีตโดยเฉพาะ ยิ่งถ้าเป็นเหตุการณ์คล้ายคลึงกันที่เคยเกิดขึ้นกับตัวผู้ฟังเอง ก็จะมีผลต่อการหวนนึกถึงภาพความทรงจำในอดีตของผู้ฟังด้วย

สำหรับช่วงที่นักจัดรายการจะพูดคุยมากอยู่ในช่วงของ Hello America ในช่วงนี้จะเน้นการพูดคุย ตอบ sms ของผู้ฟังแทบตลอดเวลา (วันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 09.00-12.00 และ 10.00-12.00น.) ซึ่งการพูดคุยดังกล่าวมีทั้งเรื่องราวในปัจจุบันและเรื่องราวในสมัยก่อน อีกหนึ่งช่วงที่มีพูดคุยเป็นส่วนสำคัญ คือ ช่วงของคุณสันติ เสวตวิมล (ช่วง star palace วันพุธ เวลา 13.00-15.00 น.) รูปแบบการจัดรายการในช่วงนี้ คือ คุณสันติจะอธิบายถึงเรื่องราวความเป็นมาของบทเพลงแต่ละเพลงที่เปิด โดยบอกเล่าถึงเหตุการณ์สำคัญๆทางประวัติศาสตร์ให้ผู้ฟังได้ทราบถึงความเป็นมา นั้นอย่างละเอียด ซึ่งแต่ละสัปดาห์ที่มาจัดรายการนั้น ล้วนแล้วแต่มีหัวข้อกำหนดขอบเขตไว้ทุกครั้ง เช่น วันลอยกระทง วันปีใหม่ วันคริสต์มาส เป็นต้น

ส่วนนักจัดรายการคนอื่นๆก็ได้พูดคุยถึงเรื่องราวในอดีตบ้างเช่นกัน โดยส่วนใหญ่จะเป็นไปในลักษณะการกล่าวถึงที่มาของบทเพลงอย่างย่อๆ และเล่าเรื่องสมัยก่อนทั้งของตัวนักจัดรายการเองและเรื่องราวในสังคมละแวกกันไป ทั้งนี้ นักจัดรายการรุ่นเก่าจะมีประสบการณ์เล่ารายละเอียด ความทรงจำร่วมกับเพลงเก่าได้ละเอียดลึกซึ้งกว่านักจัดรายการรุ่นใหม่

นอกจากนี้การร่วมส่ง sms มาทักทายนักจัดรายการที่เอส เรดิโอยังถือเป็นการย้อนคิดถึงอดีตในบางเรื่องอีกด้วย เพราะถือเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ชีวิตร่วมกันระหว่างนักจัดรายการและบรรดาผู้ฟัง โดยเฉพาะในช่วงดีเจจกรกฤษ ที่มักจะตั้งหัวข้อในการพูดคุยเพื่อให้ผู้ฟังได้ร่วมแสดงความคิดเห็นของตนเองเข้ามาในรายการ รวมไปถึงช่วง Hello America ในช่วงนี้ดำเนินรายการโดยยึดการอ่าน sms จากผู้ฟังเป็นหลัก พร้อมกันนั้นนักจัดรายการก็ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นของผู้ฟังที่ส่งเข้ามาด้วย

“อย่างที่บอกว่าชอบฟังเอส เพราะดีใจ แล้วก็จะชอบช่วง Hello America เป็นพิเศษ ถ้าช่วงอื่นๆจะไม่ค่อยได้ติดตามเท่าไร ที่ชอบช่วงนี้เพราะชอบรูปแบบการดำเนินรายการของคุณ พิพัฒน์ ที่ให้ผู้ฟังส่ง sms มาพูดคุยกัน มันเหมือนบอกเล่าเก้าสิบชีวิตของแต่ละคน แต่ละที่ว่าเป็นไบบ้าง อันนี้หมายถึงรวมถึงอดีตด้วยนะ บางคนเค้าก็เล่าว่าแต่ก่อนเค้าทำอะไรมาบ้าง พอเราฟังก็จะมีภาพตาม บางอย่างก็ตรงกับชีวิตเรา”

(ศิษย์พร นาวานุเคราะห์, สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2553)

“ผมว่าดีเจที่ทำหน้าที่ในรายการก็เป็นอีกอย่างที่ทำให้รู้สึกอยากย้อนกลับไปวันวาน เพราะสมัยหนุ่มที่ฟังวิทยุผมจะคุ้นเคยกับดีเจที่พูดคุยกับคนฟังรูปแบบคล้ายๆอย่างนี้ มันก็ทำให้พลอยคิดถึงช่วยวันก่อนๆไปด้วย ผมว่าดีเจสมัยนี้ดูไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟัง ไม่เหมือนอย่างสมัยผมยังรุ่นๆ แล้วผมจะชอบฟังเรื่องเล่ากึ่งสารคดี ช่วงที่ชอบติดตามอีกช่วงหนึ่ง คือช่วงของคุณสันติ เสวตวิมล ชอบที่มีประวัติที่มาของเพลงหรือไมก็เรื่องราวที่เกี่ยวข้องให้ฟังเสมอๆ เหมือนได้ฟังช่วงประวัติศาสตร์ของเพลงดีๆนี่เอง”

(วินัย อมตพันธ์, สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2553)

“ตอนเด็กๆชอบดูรายการchannel v ทาง UBC ตอนนั้นติดตามมาก จำได้หมดว่ามีใครเป็นวีเจบ้าง หนึ่งในนั้นก็มียี่ตะแจ้ว เราชอบพี่แจ้วนะ พี่เค้าเป็นตัวของตัวเองดี ตอนนั้นเป็นไอดอลเราเลย พอมาเป็นดีเจที่เอส ก็ตามมาฟังด้วย พี่แจ้วก็ยังเสียงน่ารักเหมือนเดิม ยังคิดถึงตอนที่เค้าจัดรายการที่channel v อยู่เลย อีกคนที่ชอบก็เป็นพี่อภิเดชค่ะที่เป็นพี่ชายของพี่แจ้ว ชอบเสียงพี่เค้าค่ะ ฟังดูเก่าๆ อบอุ่นดีด้วย”

(บุญธิดา เสวตสมบุญ, สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2554)

“อีชอบฟังเพลงลูกกรุง บ่ายวันอาทิตย์ถ้าไม่ออกไปไหนก็จะฟังเอสค่ะ ที่คุณทิพย์วรรณ ป็นภบาลจัดรายการกับน้องผู้ชายคนนึงจำชื่อไม่ได้ ฟังดูแล้วให้ความรู้สึกแบบครอบครัวเป็นลูกเป็นหลาน คุณทิพย์วรรณจัดรายการเก่งมาก ไม่แพ้ตอนร้องเพลงสมัยก่อนเลย อีว่าแค่ฟังคุณทิพย์วรรณจัดรายการก็ชอบแล้ว ยิ่งเป็นเพลงลูกกรุงด้วย ฟังแล้วทำให้วันอาทิตย์มีความสุขมาก ยังคิดอยู่เลยว่าทางคลื่นเลือกคนดำเนินรายการได้เหมาะสมมาก ทำให้คนฟังรู้สึกย้อนวัยไปด้วย”

(นารี เอื้อเจริญ, สัมภาษณ์, 3 ธันวาคม 2553)

“ชอบเวลาที่ดีเจพูดถึงอดีต ทั้งเรื่องของตัวเองหรือจะเป็นเรื่องของบ้านเมืองสมัยก่อนก็ตาม เหมือนมีเพื่อนมานั่งคุยกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในอดีตกัน เพราะบางทีก็มีผู้ฟังส่งข้อความไปแสดงความความคิดเห็นด้วย สำหรับน้ำเองก็มีตรงบ้างไม่ตรงบ้างเหมือนกันค่ะ ถ้าบังเอิญเหมือนกันก็จะนึกขำ เช่นเรื่องรถเมล์ ก็เพิ่งรู้ว่าก็มีเพลงรถเมล์ด้วย ในเพลงจะบรรยายถึงอดีตว่าทุกคนเคยขึ้นไปพบลิ่นแปลกๆของคนโดยสาร แล้วดีเจเค้าก็เล่าไปว่าผมเองก็เป็นคนหนึ่งที่เคยเจอเหตุการณ์แบบนี้ ก็ทำให้เห็นภาพความทรงจำที่ตัวเองเคยโดนรถเมล์ไปโรงเรียน นึกไปก็ขำไป”

(วราภรณ์ ฉันทเลิศวิทยา, สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2553)

“เสียงเบาๆเหมือนมีคนมากระซิบข้างหูของพี่ชายหาฟังได้ยากมากๆ พี่ว่าเป็นเอกลักษณ์สุดๆ น้ำเสียงก็เพราะ มันฟังสบายหูมากๆค่ะ ถ้าวันไหนตื่นเช้าพี่จะเปิดเอสฟังก่อนเลย เพื่อให้รู้สึก

ว่าเข้านั้นสดใส ไม่รู้เกี่ยวกับสังคมสมัยก่อนที่เรียบง่ายหรือเปล่านั้น ก็เลยอาจจะทำให้ดีใจหรือ
 แม้แต่ผู้คนใจเย็น พุดจาไพอะไร ไม่โง่งงอย่างทุกวันนี้ พุดแล้วก็อยากให้สังคมบ้านเราทุกวันนี้
 เป็นแบบเมื่อก่อน ไม่แก่งแย่งกัน”

(สุบรรณกิจ น้อยฉายา, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2553)

“พี่เป็นแฟนคลับคุณอ๊อด จักรกฤษตั้งแต่ตอนที่คุณอ๊อดยังจัดรายการวิทยุเมื่อหลายปีก่อน
 จำได้ว่าชื่อช่วงรายการก็ยังเป็นกรีดกรีดตามแผ่นเหมือนเดิม พอกลับมาจัดรายการอีกครั้งเสียง
 คุณอ๊อดก็ยังน่าฟังเหมือนเดิม ดีใจมาก ๆ ที่มีรายการเพลงวิทยุแบบนี้ เพราะพี่รอคอยมานาน ฟัง
 แล้วเหมือนได้ย้อนวัยกลับไปในช่วงอดีตอีกครั้ง มีเหมือนกันนะที่ภาพความทรงจำลอยมาว่า
 สมัยก่อนเราทำอะไร อยู่ที่ไหนบ้าง กับใคร บางทีถึงขั้นอยากกลับไปช่วงนั้นเลย มีความสุขทุกครั้ง
 นึกถึง”

(พอใจ บุญธรรม, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2554)

“รู้สึกว่ามีดีบางอย่างคลีนในสมัยนี้พุดจาไม่สุภาพ เหมือนจะพูดเล่นๆ นะ แต่เราว่ามันสื่อเสียด
 บางทีถึงขั้นหยาบคายเลยก็มี ดูไม่มีจรรยาบรรณต่ออาชีพเท่าไรเลย แต่ตั้งแต่ฟังเอส เรดิโอมาสอง
 เดือนกว่าไม่เคยเจอเหตุการณ์แบบนี้นะ มันให้ความรู้สึกว่ามีคนรุ่นเก่าเค้าดูมีความสุข ให้อ
 เกียรติคนฟังมากกว่า บางทีมันก็มีโยเยหาให้ดีใจคนอื่น ๆ เป็นแบบที่เฮลบ้าง เพราะถ้าพุดไม่เพราะ
 เราจะไม่เปลี่ยนคลื่นเลย”

(วิลาสินี กิตติธรรมเศรษฐ์, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2554)

“เราชอบฟังดีใจพอๆ กับฟังเพลงคะ เพราะถ้าจะฟังแต่เพลงเพราะๆ อย่างเดียวไปเปิดเอ็มพี
 สามฟังก็ได้ แต่ที่ติดตามฟังเอสเพราะชอบดีใจคลื่นนี้ เราว่าดีใจที่เอสมีเรื่องนำเสนอใจมาเล่าสู่กันฟัง
 บ่อยๆ บางเรื่องเราก็ไม่เคยรู้มาก่อน เพราะเป็นประสบการณ์ชีวิตรุ่นพ่อแม่ ชอบนะคะเวลาดีใจพา
 ย้อนรำลึกความหลังเนี่ย บางทีก็มีศัพท์แปลกๆ ที่พุดแล้วเราไม่คุ้น เช่น คำว่าใจร่มๆ ก็น่าจะคล้ายๆ
 ใจเย็นๆ ฟังแล้วรู้สึกย้อนอดีตดีค่ะ”

(เมทิตา สัสดี, สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2554)

“สำหรับผมประเด็นเกี่ยวกับนักร้องคนดังสมัยก่อนแล้วผันตัวมาเป็นดีเจก็มีส่วนให้ติดตาม
 ฟังนะ อย่างพี่บิลลี่, พี่เจี๊ยะ วัชระ ตอนนี้อาฟผลงานในปัจจุบันแทบไม่เจอแล้วมั้ง ก็เลยถือโอกาส
 ฟังผลงานพี่เค้าทางเอส เรดิโอแทน แล้วเพลงที่เปิดก็เป็นแนวเพลงที่เคยฟังตอนเด็กๆ ด้วย สมัย
 ประถมมุนเลย ฟังแล้วให้ความรู้สึกอยากกลับไปเป็นเด็กอีกครั้งเลยครับ

(จุมพล หิรัญยานนท์, สัมภาษณ์, 15 ธันวาคม 2553)

นอกเหนือจากความชอบนักจัดรายการของเอส เรดิโอแล้ว ผู้ฟังบางคนยังแสดงความ คิดเห็นว่ากลักรูปแบบรายการจะเปลี่ยนไปเนื่องจากการปรับเปลี่ยนทางด้านตัวนักจัดรายการที่ อาจปรับให้เป็นนักจัดรายการกรุ่นใหม่มากขึ้น อยากให้จัดรายการแบบปัจจุบันเช่นนี้ไปเรื่อยๆ ไม่ต้องยึดติดกับคลื่นอื่นๆ ทั้งอยากให้นำเสนอตามคอนเซ็ปของตัวเองที่เน้นมิตรภาพระหว่างนัก จัดรายการและผู้ฟัง

“พี่ชอบดีเจคลื่นเอสมาก ย้ำว่ามากๆ แต่ละคนจัดรายการได้ดีเยี่ยม โดยเฉพาะกลุ่มดีเจ หน้าเก่า พี่ว่าเค้าพยายามที่จะหาเพลงเพราะๆมาเปิดให้ฟังกันนะ ชอบตอนดีเจพูดคุย เล่าเรื่อง ให้ อารมณ์เหมือนคุยกับคนวัยเดียวกัน เสียงดีเจยังทำให้พี่คิดถึงตอนเป็นสาวกรุ่นด้วย แต่ก็หัวน เล็กๆเหมือนกันว่า ต่อไปเค้าจะปรับเปลี่ยนแล้วดีเจ จะไม่เหมือนเดิมหรือเปล่า เพราะถึงตอนนั้น มันอาจไม่เน้นมิตรภาพดีๆอย่างนี้ กลั้วว่าดีเจจะเปลี่ยนไปเป็นแบบคลื่นวิทยุรุ่นที่อาจไม่จูงใจคนฟัง เท่าไร เพราะคนฟังเองก็อาจจะไม่ชอบ ก็อยากให้เอสจัดแบบนี้ไปนานๆ ย้ำว่าแบบทุกวันนี้ก็ดีอยู่ แล้ว”

(ดวงใจ คุรุศิริวิจิตร, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2553)

จากตัวอย่างของผู้ฟังดังที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่านักจัดรายการมีผลต่อการย้อนรำลึก ความหลังของผู้ฟังได้ในรูปแบบที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นความคุ้นเคยกับเสียงของนักจัดรายการ ที่เคยฟังเมื่อสมัยก่อน หรือจะเป็นเรื่องเล่าต่างๆที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับตัวนักจัดรายการเองและ เรื่องเล่าของสังคม บ้านเมืองสมัยก่อน สิ่งที่น่าสังเกตอีกประการคือ นักจัดรายการที่มีอิทธิพลต่อ การย้อนรำลึกความหลังของผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่ม มักจะเป็นคนที่ผู้ฟังรู้จักผลงานมาก่อนแล้วทั้งนั้น ไม่ ว่าจะเป็นส่วนของนักร้องหรือนักจัดรายการเองก็ตาม เช่น ผู้ฟังคนรุ่นใหม่จะคุ้นเคยกับนักร้อง อย่างคุณบุษบา มหัตถพลศรี, คุณบิลลี่ ไก่แกน, คุณวัชร ปานเยี่ยม ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นเก่าจะ คุ้นเคยกับคุณจักรกฤษ ศิลปชัย, คุณชาย วงศาโรจน์, คุณสันติ เสวตวิมล, คุณทิพย์วรรณ ปิ่นภิบาล เป็นต้น แสดงให้เห็นว่า ความคุ้นเคยในอดีตมีผลต่อการย้อนรำลึกความทรงจำโดยตรงต่อผู้ฟัง นัก จัดรายการจึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีผลต่อการย้อนคิดถึงวันวาน โดยเป็นปัจจัยรอง จากเรื่องเพลง

3. **กิจกรรม** กิจกรรมในที่นี้หมายถึงทั้งกิจกรรมที่จัดโดยทางสถานีเอส เรดิโอ และ กิจกรรมที่จัดขึ้นเองโดยผู้ฟังเอส เรดิโอ ซึ่งกิจกรรมที่จัดโดยผู้ฟังที่ว่านี้เป็นของกลุ่มผู้ฟังคนรุ่นเก่า

ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ ไม่ได้นิยมเข้าร่วมกิจกรรมกับทางเอส เรดิโอเท่าใดนัก มีเพียง 2 คน เท่านั้นที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมกับทางเอส เรดิโอ

กิจกรรมที่จัดโดยทางสถานีนั้น มักเป็นในรูปแบบของคอนเสิร์ต และกิจกรรมช่วยเหลือสังคม แต่กิจกรรมที่มีผลต่อการชวนนึกถึงเรื่องราวในอดีต คือ กิจกรรมการจัดคอนเสิร์ต อาทิเช่น retro dance party yes 93.5 HD1 ซึ่งจัดขึ้นเป็นจำนวน 2 ครั้งแล้ว รวมถึงคอนเสิร์ตอาสาสมัครช่วยภัยน้ำท่วมที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง และคอนเสิร์ตคนไทยรักกัน จัดขึ้นที่หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร เป็นต้น คอนเสิร์ตเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นคอนเสิร์ตเพลงเก่าแทบทั้งสิ้น แต่จะมีความแตกต่างของแนวเพลงบ้าง คือ มีทั้งเพลงจังหวะดีส์โก้(งาน retro dance party yes 93.5 HD1), เพลงเพื่อชีวิต(คอนเสิร์ตอาสาสมัครช่วยภัยน้ำท่วม) และเพลงที่ร้องโดยเหล่านักจัดรายการของเอส เรดิโอ โดยคุณสุรัชย์ สมบัติเจริญ,คุณทูน หิรัญทรัพย์,คุณบิลลี่ โอแกน และคุณวัชร ปานเอี่ยม (คอนเสิร์ตคนไทยรักกัน) จึงทำให้เพลงเหล่านี้มีผลต่อการชวนนึกถึงวันวานของผู้ฟังชาวเอส หลากๆคน

สำหรับกิจกรรมที่จัดขึ้นเองโดยผู้ฟังด้วยกันนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการชวนกันไปร่วมสังสรรค์ เพื่อพบปะพูดคุยกัน รวมทั้งร้องเพลงคาราโอเกะ, ไปเที่ยวต่างจังหวัดร่วมกัน เป็นต้น

“พี่ไปร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวกับเอส เรดิโอบ่อยมาก ทั้งส่วนของเอสจัด และที่เพื่อนๆจัดกันเอง ถ้าว่างจะไปตลอด เพราะชอบอะไรแบบนี้ บางอย่างก็เป็นประโยชน์นะเพื่อสังคม บางอย่างก็สนุก ขำๆกัน ยิ่งถ้าไปเป็นก๊วนกับเพื่อนๆที่ฟังเอสจะสนุกสนานมาก เหมือนไปย้อนรำลึกความหลังกัน แต่แต่ละคนก็จะจัดกันออกมาว่าทำอะไรมาบ้างที่ผ่านมา ที่ชอบที่สุดคงเป็นงาน retro dance party นะคะ เพราะมันให้บรรยากาศย้อนกลับไปสมัยเมื่อเรายังอยู่มัธยม ร้องเพลงเต้นรำไปกับเพื่อนๆ แล้วดีใจก็ยังเต้นไปกับคนฟังด้วย สนุกครื้นเครงมากค่ะ”

(สกวเดือน จันชนะกิจ,สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2553)

“ผมชอบดูนักร้องเล่นดนตรีสดๆมากกว่าฟังทางเทป ถ้ามีคอนเสิร์ตที่ชอบแล้วว่างก็จะไปดู ภาครอบครวไปด้วย เพราะภรรยาที่ชอบ มันเหมือนได้รำลึกความหลังสมัยหนุ่มสาวกับเค้าเมื่อหลายสิบปีที่แล้ว วันนั้นชอบการแสดงของคุณทูนกับคุณบิลลี่เป็นพิเศษเพราะเป็นศิลปินที่ไม่ได้ร้องเพลงในคอนเสิร์ตมานานมากแล้ว”

(สุรวุฒิ ทิพย์เวสาร์ท,สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2553)

“คอนเสิร์ตอาสาสมัครช่วยภัยน้ำท่วมที่ม.ราม เพลงเพื่อชีวิต เซอร์ไพรส์มากเพราะมีศิลปินท่านหนึ่งที่พี่ชอบมากมาร่วมแสดงด้วยคือ อ.ธนินทร์ ศรีกลิ่นดี ฟังแล้วรู้สึกนึกถึงสมัยตัวเองเด็กๆ

นั่งเล่นที่บ้านสวนกับคุณแม่ ตอนนั้นชอบฟังเพลงเดือนเพ็ญมากๆ ยิ่งฟังแล้วยิ่งคิดถึงคุณแม่มากๆ อยากย้อนกลับไปช่วงเวลานั้น เพราะตอนนี้ท่านไม่อยู่แล้ว อีกอย่างคอนเสิร์ตสมัยนี้บางทีก็ไม่ได้เล่นสด ดูไม่ค่อยมีคุณภาพ แต่ของอ.ธนสิทธิ์ยิ่งไงก็แสดงสดจริง รู้สึกคิดไม่ผิดที่ได้ไปร่วมงานวันนั้นค่ะ”

(สุกัญญา จันทรา, สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2554)

“ของพี่อาจจะไม่เกี่ยวกับเพราะฟังจากเฮสโดยตรง เรื่องของเรื่องคือพี่จะรู้จักกับเพื่อนๆที่ฟังเฮสอยู่จำนวนหนึ่ง ที่รู้จักเพราะเคยไปทำกิจกรรมช่วยน้ำท่วมของเฮสด้วยกันค่ะ พวกนี้รวมทั้งพี่ด้วยจะเป็นพวกบ้าร้องเพลงคาราโอเกะกัน เกือบทุกเดือนจะต้องไปร้องด้วยกัน แล้วแต่ที่ว่าไหนยังไง มีตั้งแต่รุ่นป๊าๆ น้าๆ พี่ๆ เพลงที่ร้องสามารถบอกวัยของแต่ละคนได้เลยนะ อย่างของพี่จะชอบร้องเพลงคุณแอม เสาวลักษณ์ พี่แหวน คริสติน่าบ้าง ย้อนไปราวๆ 10-20 ปี ตอนนั้นกำลังเหิระๆเลยคะน้อง”

(ดารณี เปี่ยมพาน, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2554)

“ผมจะร่วมเล่นเกมกับเฮสค่อนข้างบ่อย ที่ประทับใจมากๆคือ มีครั้งนึงร่วมชิงบัตร easy pass บัตรคอนเสิร์ต ผมก็เป็นคนหนึ่งที่ได้บัตรมา พอได้ก็รีบชวนแม่ไปดูเลย ดูแม่น่าจะดีใจกว่าผมอีกนะ เพราะเค้าก็ไม่ได้ไปคอนเสิร์ตนานแล้ว ปรากฏว่าวันนั้น แม่ร้องได้เกือบทุกเพลง แต่ผมร้องได้แค่ไม่กี่เพลง กลับถึงบ้านแม่บอกว่าเหมือนกลับไปวัยสาวอีกครั้ง ผมว่าผมเองก็เหมือนย้อนไปช่วงเด็กนะ ได้ฟังเพลงเก่าที่แม่ชอบร้องให้ฟัง”

(จุมพล หิรัญยานนท์, สัมภาษณ์, 15 ธันวาคม 2553)

4. การพูดคุยสนทนาทาง c-box (หรือ chat room ในเว็บไซต์ www.yesradiothai.com) สำหรับเรื่องและผู้ฟังร่วมพูดคุยทาง c-box นั้นมีหลากหลาย ไม่ได้มีเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเพลงเท่านั้น หากแต่ยังรวมไปถึงเรื่องอาหารการกิน, เรื่องท่องเที่ยว ฯลฯ รวมไปถึงเรื่องราวในอดีต ประสบการณ์ของผู้ฟังด้านต่างๆ สำหรับผู้ฟังที่ยังเคยมีประสบการณ์ร่วมกันก็จะยิ่งทำให้พูดคุยกันได้อเนกยาวนาน ถือเป็นกรหวนรำลึกถึงความหลังร่วมกัน

“ถ้าไม่รวมเพลงกับดีเจ เวลาได้พูดคุยเรื่องเก่าๆกับเพื่อนๆในห้องแชทมันก็ทำให้พาลนึกไปถึงสมัยก่อน สมัยเรายังเรียนบ้าง ตอนเพิ่งทำงานใหม่ๆบ้าง หรือแม้แต่ตอนเด็กๆก็เถอะ มันเหมือนรำลึกกันทีละน้อย บางทีคนนั้นพูดประเด็นนี้ขึ้นมา คนอื่นก็เอาบ้าง ช่วยกันพูดใหญ่ พี่เคยเจอเพื่อนคนหนึ่งสมัยเรียนก็ในห้องแชทเนี่ยแหละ เหมือนเป็นที่รวมคนรุ่นเก่าๆมาคุยกัน”

(วริยา สุฉันทบุตร, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2554)

“มีคำพูดติดปากคำหนึ่งของพี่อ้อดอยู่บ่อยๆว่า ‘สวัสดิ์เยาวชนชาวเอสใน c-box ครับ’ พี่จะชอบมากคำนี้มันรู้สึกเหมือนเราได้กลับไปเป็นเด็กๆวัยนักเรียนผูกคอกของกันอีกครั้ง หรือบางทีมีเซ็คชื่อด้วยนะ ใครไม่มาโดนเพื่อนเรียกหากันใหญ่ เพราะจะมีขาประจำกันเยอะช่วงที่พี่อ้อดจัด แต่ละคนก็เขี้ยวๆ แก่นๆทั้งนั้น แหะพี่อ้อดกันตลอด เหมือนเด็กๆแซวคุณครูแหละค่ะ บางวันคุยๆอยู่ที่หลงลืมนึกว่ากลับมาเป็นเด็กมัธยมจริงๆก็มี”

(ดวงใจ คุณศรีวินิจ, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2553)

“ผมจะเข้าห้องแชทไม่เป็นเวลาแน่นอนนะครับ แล้วส่วนใหญ่เวลาเข้าไปก็ไม่ค่อยได้ร่วมพูดคุยกับใครทำอะไร ทักมาก็ตอบไป ผมพูดไม่เก่ง พิมพ์ก็ไม่เก่ง จะตอบที่ข้อความที่ถามมาก็ไปไกลแล้ว แต่ผมจะชอบอ่านที่เพื่อนๆคุยกันมากกว่าครับ หรือไม่กี่เวลาฟังเพลงไหนที่ตอนนั้นแยสกำลังเปิดแล้วชอบก็จะบอกเพื่อนๆไปว่าเพลงนี้เพราะดี ทีนี้เพื่อนๆก็จะมาร่วมวงด้วย ว่าใครชอบไม่ชอบยังไง ห้องแชทเหมือนเป็นห้องสำหรับคนรุ่นผมมารวมกลุ่มกัน คุยเรื่องที่เข้าใจกัน แซร์กันได้แทบเรื่อง บางทีรำลึกความหลังกันเป็นชั่วโมงๆก็มี”

(อดิเทพ มหัทธนะสิน, สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2553)

จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มหวนนึกถึงอดีตมากที่สุดคือปัจจัยด้านเพลง รองลงมาคือการจัดรายการ ซึ่งทั้งสองปัจจัยนี้มีผลต่อกลุ่มผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มที่คล้ายคลึงกัน แต่ความแตกต่างคือกิจกรรมและการสนทนาทาง c-box จะมีผลต่อการหวนนึกถึงอดีตเฉพาะในกลุ่มผู้ฟังคนรุ่นเก่าเท่านั้น เนื่องจากผู้ฟังคนรุ่นใหม่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยทั้งสองส่วนนี้ มีบ้างที่อาจเข้าร่วมกิจกรรมและร่วมสนทนาทาง c-box แต่เป็นเพียงครั้งคราว จึงไม่ได้ถึงกับมีผลให้หวนนึกถึงอดีตของผู้ฟัง ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นเก่าจะร่วมกิจกรรมกับทางคลื่นมากกว่า รวมถึงการสนทนาทาง c-box ด้วย ปัจจัยทั้งสองส่วนนี้จึงส่งผลกระทบต่อความนึกคิด อารมณ์ของผู้ฟังคนรุ่นเก่าได้พอสมควร

สำหรับการรับฟังเอส เรดิโอมีผลต่อการนึกถึงอดีตของผู้ฟังเป็นจำนวนมากว่าที่ไม่ได้หวนนึกถึงอดีต อย่างไรก็ตามความแตกต่างของผู้ฟังทั้งสองกลุ่มคือ ผู้ฟังคนรุ่นเก่าจะหวนนึกถึงอดีตในลักษณะโหยหา(nostalgia) คืออยากย้อนกลับไปในวันวานด้วย ซึ่งมีผลต่อเพลงด้วยเช่นกัน คือ ผู้ฟังคนรุ่นเก่าเห็นว่าเพลงในปัจจุบันเทียบไม่ได้กับเพลงในยุคของตนเอง แม้จะเป็นเพลงที่นำมาขับร้องใหม่ แต่จังหวะท่วงทำนองก็ไม่ดีเท่ากับของต้นฉบับ ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ส่วนมากจะหวนนึกถึงอดีตแต่จะเป็นไปในรูปแบบเพียงย้อนรำลึกถึงเท่านั้น ไม่ได้ต้องการอยากย้อนกลับไป (retro) นอกจากนี้ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ยังมีความคิดเห็นต่อเพลงที่นำมาขับร้องใหม่ในทางบวกมากกว่า ผู้ฟังคนรุ่นเก่า กล่าวคือ ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ส่วนมากจะชื่นชอบเพลงที่นำมาขับร้องใหม่มากกว่าเพลงต้นฉบับ แต่หากเปรียบเทียบเพลงเก่ากับเพลงร่วมสมัยในปัจจุบันแล้ว ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ชื่นชอบแนวเพลงทั้งสองประเภทพอๆกัน เนื่องจากผู้ฟังคนรุ่นใหม่บางส่วนจะรับฟังเพลงสมัยใหม่ควบคู่ไปกับเพลงเก่าด้วย ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นเก่าไม่นิยมฟังเพลงร่วมสมัยในปัจจุบันเท่าใดนัก ซึ่งส่วนใหญ่ของผู้ฟังทั้งสองกลุ่มมักอยากย้อนชีวิตกลับไปในช่วงวัยเรียน ทั้งนี้ผู้ฟังให้เหตุผลว่าเนื่องจากเป็นวัยที่ไม่ต้องมีความรับผิดชอบในชีวิตมากมายนัก

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพบว่า สำหรับเรื่องราวที่ผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มหวนนึกถึงนั้น ส่วนใหญ่มักเป็นเรื่องที่ดีงาม เป็นเรื่องบวก แต่ก็มีบ้างที่เรื่องที่น่าคิดถึงนั้นจะเป็นเรื่องโศกเศร้า เช่น การลาจาก การพลัดพรากจากเพื่อนๆ คนรัก หรือครอบครัว แต่ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม ผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มมักจะหวนนึกถึงภาพวันวานเหล่านั้นด้วยความรู้สึกที่เป็นสุข ซึ่งเรื่องส่วนใหญ่ที่ผู้ฟังทั้งสองกลุ่มนึกถึงอาจจะมี ความแตกต่างกันไปบ้าง กล่าวคือ ผู้ฟังคนรุ่นเก่ามักนึกถึงเพื่อนๆ, ครอบครัว คนรัก รวมไปถึงเรื่อง ธรรมชาติ แต่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่มักจะนึกถึงเพื่อน คนรัก และครอบครัว ส่วนเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับ ธรรมชาตินั้นมีเพียงส่วนน้อย แสดงให้เห็นว่าผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มมักนึกถึงอดีตส่วนบุคคลมากกว่าอดีต ร่วมในสังคม

สำหรับเพลงที่ผู้ฟังคนรุ่นเก่าส่วนใหญ่นึกถึง มักจะเป็นเพลงที่อยู่ในช่วงปี พ.ศ.ที่เก่ากว่า เพลงที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่นึกถึงและชื่นชอบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่ม มักจะนึกถึงเพลงที่อยู่ในช่วงวัยที่ตนเองเติบโตมาเป็นส่วนใหญ่ เป็นอดีตในยุคของตัวเอง เนื่องจากผู้ฟังมีความทรงจำ ประสบการณ์ร่วมกันกับเพลงดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าประสบการณ์ตรงมีผลต่อการหวนนึกถึงอดีตของผู้ฟังมากกว่าที่จะเป็นเรื่องที่ไม่เคยประสบมา ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอดีตที่ผู้ฟังนึกถึงมักเป็นอดีตที่เกิดขึ้นในยุคของตัวเองจริงๆ ไม่ใช่อดีตที่ได้รับฟังมาจากผู้อื่น

ประโยชน์และความพึงพอใจที่ได้รับจากการรับฟังเอส เรดิโอ

สำหรับการรับฟังเอส เรดิโอ FM 93.5 HD1 นั้น นอกเหนือจากการได้ย้อนรำลึกถึงวันวานแล้ว ยังส่งผลในชีวิตประจำวันหลายๆด้านด้วย โดยที่ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นหัวข้อหลักๆ 4 ด้านด้วยกัน ซึ่งใช้การอ้างอิงตามที่บลูมเมอร์ แมคควอล และบราวน์ (Blumer, McQuail and Brown, 1972) ได้แบ่งชุดตัวแปรความพึงพอใจไว้ 4 กลุ่ม ซึ่งประกอบไปด้วย เพื่อความเพลิดเพลิน ผ่อนคลาย, เพื่อสถานมนุษย์สัมพันธ์, เพื่อแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของปัจเจกบุคคล และเพื่อติดตามข่าวสาร

ผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ปรากฏว่า ผู้ฟังคนรุ่นเก่าให้ความสำคัญกับการรับฟังเพื่อประโยชน์ด้านความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายมากที่สุด รองลงมาคือเพื่อสถานมนุษย์สัมพันธ์, เพื่อการติดตามข่าวสาร และเพื่อแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของปัจเจกบุคคลตามลำดับ ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่เห็นประโยชน์ของการรับฟังเอส เรดิโอเพื่อความเพลิดเพลิน ผ่อนคลายมากที่สุดเช่นกัน แต่แตกต่างกับผู้ฟังคนรุ่นเก่าในส่วนของลำดับถัดไป กล่าวคือ ปัจจัยรองลงมาที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญคือ เพื่อติดตามข่าวสาร, เพื่อแสดงออกถึงปัจเจกบุคคล, เพื่อสถานมนุษย์สัมพันธ์ตามลำดับ

ตารางที่ 17 : แสดงข้อมูลด้านประโยชน์และความพึงพอใจที่ผู้ฟังได้รับจากการรับฟังเอส เรดิโอ

ผู้ฟัง/จำนวน	ความเพลิดเพลิน และผ่อนคลาย	มนุษย์ สัมพันธ์	เอกลักษณ์ทาง ปัจเจกบุคคล	ติดตาม ข่าวสาร
คนรุ่นเก่า (35 ปี ขึ้นไป) 25 คน	24	12	4	8
คนรุ่นใหม่ (15- 25 ปี) 15 คน	14	3	5	6
ผลรวม	38	15	9	14

หมายเหตุ : ผู้ฟังสามารถเลือกแสดงความคิดเห็นด้านประโยชน์และความพึงพอใจได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 17 จะเห็นได้ว่า สิ่งที่ผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มได้รับค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกัน หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นแบบแผนเดียวกัน คือ ผู้ฟังทั้งคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่เมื่อรับฟังเอส เรดิโอแล้ว สิ่งที่ได้รับจากทางรายการมากที่สุด ก็คือ ความเพลิดเพลิน ผ่อนคลาย โดยที่ผู้ฟังให้ความคิดเห็นในส่วนนี้ถึง 38 คนจาก 40 แสดงให้เห็นว่า บทเพลงในรายการสร้างพึงพอใจให้กับผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มเป็นอย่างมาก ผลลัพธ์อีกประการหนึ่งที่นอกเหนือจากความเพลิดเพลิน แล้วผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มที่

ความคิดเห็นตรงกัน คือ ฟังพอใจด้านการติดตามข่าวสารที่ทางรายการนำเสนอ ซึ่งข่าวที่ว่านี้ ผู้ฟังจะหมายถึงข่าวสารด้านการให้ข้อมูลเกี่ยวกับเพลง หรือรายงานชีวิต การทำงานของนักร้อง ศิลปินรุ่นเก่าทั้งในส่วนของชีวิตวันวานและในปัจจุบัน เป็นผลให้ผู้ฟังได้รู้จักนักร้องที่ตนชื่นชอบ มากยิ่งขึ้น เนื่องจาก สื่อที่นำเสนอเกี่ยวกับนักร้องรุ่นเก่าในปัจจุบันมีน้อย แต่เอส เเรดิโอกลับเป็น สื่อเลือกนำเสนอ ซึ่งตอบโจทย์ความต้องการของผู้ฟังได้เป็นอย่างดี

แม้ว่าความเห็นของผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มจะมีความคิดไปในทางเดียวกัน แต่ก็ยังคงมีความพึงพอใจบางประการที่ผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มให้ความเห็นต่างกันไป นั่นคือ ความพึงพอใจด้านมนุษยสัมพันธ์ และเอกลักษณ์ทางปัจเจกบุคคล ทั้งนี้ผู้ฟังคนรุ่นเการู้สึกว่าสิ่งที่ได้รับจากเอส เเรดิโอเป็นอันดับรอง จากความเพลิดเพลินก็คือ มนุษยสัมพันธ์ ซึ่งมีทั้งจากการร่วมเล่นเกม, ส่งข้อความไปทักทายดีใจ และผู้ฟัง “ชาวเอส” ทาง sms หรือแม้แต่การร่วมกิจกรรมทั้งที่ทางรายการจัดหรือจัดกันเองในกลุ่ม ผู้ฟังด้วยกัน สิ่งต่างๆเหล่านี้ล้วนนำไปให้เกิดการพบปะสังสรรค์ พูดคุยกัน ได้รู้จักกันมากขึ้น จน เกิดเป็นมิตรภาพดีระหว่างกัน ซึ่งเป็นปัจจัยที่ผู้ฟังคนรุ่นเก่าให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก ได้ทำให้มีการรวมตัวกันระหว่างคนวัยเดียวกัน พูดคุยกันเข้าใจ รับรู้เรื่องราวต่างๆได้ตรงกัน ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่จะไม่ใช่เนื่องจากพวกเขาไม่ได้นิยมเข้าร่วมสนทนาทาง chat room นัก ความพึงพอใจในส่วนนี้จึงมีน้อยตามไปด้วย แต่จะให้ความสำคัญไปที่เอกลักษณ์ทางปัจเจกบุคคล มากกว่า เนื่องจาก ผู้ฟังคนรุ่นใหม่เห็นว่าการที่ตนเองฟังเพลงเก่าจะสร้างความแตกต่างจาก เพื่อนๆในวัยเดียวกัน เป็นความโดดเด่นเพราะเพื่อนๆมักรับฟังเพลงวัยรุ่นมากกว่า นอกจากนี้แล้ว การรับฟังเพลงเก่ายังทำให้เขารู้สึกว่าเป็นคนดูคลาสสิก, เท่, อนุรักษ์นิยม เป็นตัวของตัวเอง เป็นการ ใช้ประโยชน์จากสื่อเพื่อสร้างภาพลักษณ์กับตนเองด้วย และกล่าวได้ว่าความพึงพอใจประการนี้ เป็นสิ่งเดียวที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ได้รับมากกว่าผู้ฟังคนรุ่นเก่า เพราะผู้ฟังคนรุ่นเก่าจะมองว่า การรับฟัง เพลงเก่าเป็นสิ่งปกติที่เพื่อนในวัยเดียวกันให้ความสนใจอยู่แล้ว ไม่ได้สร้างเอกลักษณ์ที่ชวนให้ แตกต่างอย่างไร

ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่า ผู้วิจัยได้แบ่งหมวดความพึงพอใจของผู้ฟังที่เกิดจากการรับฟัง เอส เเรดิโอไว้ 4 ข้อหลักๆด้วยกัน ซึ่งผู้วิจัยให้ให้นำเสนอรายละเอียดในส่วนของความคิดเห็นของ ผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. เพื่อความเพลิดเพลิน (Diversions) ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นไปเพื่อความผ่อนคลาย ,ฆ่า เวลา หรือเป็นเพื่อนยามทำงานรวมถึงหลีกเลี่ยงจากภาวะเคร่งเครียดจากงานที่กำลังเผชิญอยู่ด้วย สำหรับข้อนี้มีผลต่อผู้ฟังทั้ง 2 กลุ่มมากที่สุด เพราะส่วนใหญ่แล้วชีวิตประจำวันของผู้ฟังทั้งสอง กลุ่มจะอยู่ในวัยทำงาน เมื่อต้องประสบกับความตึงเครียดขณะทำงาน หรือแม้แต่วางเวลาว่าง

ขับรถ การเลือกรับฟังเพลงที่ตนเองชื่นชอบจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดความผ่อนคลายได้บ้าง นอกจากนี้แล้วผู้ฟังบางคนยังรู้สึกประทับใจกับเนื้อเพลงเก่า ซึ่งนับเป็นอีกเหตุผลหนึ่งของความเพลิดเพลินในการรับฟังเยส เรดิโอ

“ผมไม่เคยเชื่อคำว่าตกยุค คำคำนี้ไม่มีในโลก แฟชั่นยุค 60s ยังกลับมาอยู่ในยุคปัจจุบันได้เลย ก็คงเช่นเดียวกันกับเพลง ไม่นานจะมีคนเอาเพลงเก่ามาร้องใหม่อยู่เรื่อยๆ หรือครับ แสดงว่าเพลงเค้าต้องดีจริงสิ ฟังแล้วรู้สึกสบายใจดีด้วย ผมว่าดีเจที่เยสเปิดเพลงเพราะกันทุกคน ใครมาเปิดก็เพราะหมด ถึงจะเป็นเพลงที่ร้องไว้นานแล้ว แต่ฟังเมื่อไรผมก็รู้สึกมีความสุขทุกครั้งที่ได้ฟัง”

(นพ. ฉัตรบริรักษ์ เจตนะศิลปิน, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2553)

“ฟังเพื่อตอบสนองอารมณ์ความชอบส่วนตัวมากกว่าคะ ไม่ได้นำไปใช้ทำอะไร คือส่วนตัวชอบฟังเพลงเก่าเป็นทุนเดิม จังหวะ เนื้อร้องมันได้ ก่อนที่จะฟังเยส เรดิโอ ก็ฟังคลื่นอื่นมาก่อนนะ อย่างกรีนเวฟอะคะ แต่พอได้ฟังเยสแล้วรู้สึกว่ามันใช่มากกว่า ที่ชอบเพราะมีเพลงสากลด้วยหลากหลายมาก ไม่จำกัดค่ายเลย ฟังเพลินมากคะ”

(ดวงพร ปทุมรัตน์, สัมภาษณ์, 7 พฤศจิกายน 2553)

“การฟังเพลงเก่ามันส่งผลต่ออารมณ์โดยตรงเลยนะ เวลาเรากำลังเครียดๆ หรือคิดงานไม่ออก ผมก็จะเปิดเพลงเก่าฟัง ฟังเยสบ้าง ฟังเพลงจากซีดีตัวเองบ้าง แต่ส่วนมากจะฟังจากทางเยสมากกว่า เพราะเพลงที่มีอยู่มันจำกัด ทีเยสเปิดจะหลากหลายกว่าเยอะ แต่ก็ไม่ใช่ว่าจะฟังเฉพาะตอนเครียดนะ ไม่เครียดก็ฟัง เป็นเพื่อนตอนทำงานด้วย เพราะอยู่คนเดียวบางทีก็เียงกันไป”

(รุ่งโรจน์ โพนคำ, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2554)

“อย่างที่เห็นกันว่าบ้านเมืองเราก่อนหน้านี้สองสามปีก่อนมันมีแต่เรื่องเครียดๆ เต็มไปหมดหนะนะ สื่อก็นำเสนอแต่เรื่องทำนองนี้ ทำให้คนฟังคนอ่านต้องเครียดไปด้วย แต่พอมีเยสเกิดขึ้น มันช่วยเรื่องอารมณ์ได้เยอะเลย คือเราเลือกที่จะฟังเพลงให้รู้สึกสบายใจได้ เป็นผลดีต่อสุขภาพด้วย เวลาฟังเยสแล้วจะรู้สึกว่าตัวเองใจเย็นมากขึ้น”

(วินัย อมตพันธ์, สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2553)

“เวลาฟังแล้วรู้สึกเหมือนหลุดไปอีกโลกหนึ่ง เราก็ไม่รู้หรอกนะว่าแต่ก่อนพ่อแม่เค้าใช้ชีวิตกันยังไง แต่ฟังเพลงไปก็จะชอบนึกตามเนื้อเพลงไปมันก็ได้ฟีลแบบเพลินๆ ดีนะ โดยเฉพาะพวก

เพลงลูกทุ่ง นึกภาพตามเลยทุ่งหญ้าสีเขียว มีควายกำลังกินหญ้า อย่างเพลงที่ร้องว่า ฉันทิไ้ทุยวิง
ลุยท้องนาอะคะ แล้วจังหวะมันสนุกมาก เข้ากันสุดๆ บางที่ยังแอบร้องแอบเต้นตามเลย”

(ศศิชนันท์ ปานแก้ว, สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2553)

“ชีวิตผมอาจจะเดินทางบ่อย ไปนู่นมานี่บ้าง หมายถึงในกรุงเทพฯนี่แหละซะ แล้วผมจะติด
ฟังเพลงเวลาขับรถ ปกติจะฟังเฮลสนี่แหละ แต่บางทีก็อาจเปิดคลื่นอื่นบ้าง ชอบฟังแนวสบายๆ
เพราะขับรถแล้วไม่อยากจะเครียด อย่างบางทีรถติดมาก หรือรถคันอื่นขับไม่ดีบ้าง มันก็จะหงุดหงิด
แต่เพลงจะช่วยให้ใจเย็นลง จากที่รีบๆก็จะน้อยลง”

(วิเศษ คุณฤทธิพงศ์, สัมภาษณ์, 13 พฤศจิกายน 2553)

“ปกติจะอยู่บ้านเกือบทุกวัน เวลาอยู่บ้าน น้าก็จะทำงานบ้านเป็นหลัก วันๆหมดเวลาไป
กับพวกกวาด-ถูบ้าน ทำกับข้าว ซัก-รีด แทบทุกอย่าง มันก็เลยมีเหนื่อยบ้าง แต่เดี๋ยวนี้ดีขึ้นนะ ฟัง
เฮลสไปทำงานบ้านไป ไม่รู้ทำไมรู้สึกไม่เหนื่อยเท่าเมื่อก่อน คิดไปเองเปล่าไม่รู้นะ สงสัยเพลงจะทำให้
ให้เพลินไปกับการกวาด-ถู”

(วราภรณ์ ฉันทเลิศวิทยา, สัมภาษณ์, 25 พฤศจิกายน 2553)

“คือหนูทำงานศิลปะไปคะ งานพวกนี้มันต้องใช้จินตนาการเยอะ ทั้งจากตัวเราเอง แล้วก็
สื่อรอบตัว ฟังเพลงมันก็ช่วยได้แหละ บางทีมันมีอะไรซ่อนอยู่ในเนื้อเพลง ถ้าตั้งใจฟังดีๆจะเจอ แล้ว
หนูจะเป็นพวกจับมาโยงใยกันหมด ลองนึกตามว่าถ้าเอามาทำภาพวาดจะเป็นยังไง บิวอารมณ์ได้
ดีเลย ยิ่งพวกเพลงเพื่อชีวิตของมาลีฮวนน่า จี คาราบาวนี่ เป็นแหล่งกำเนิดไอเดียเจ๋งๆให้งานพันธ์
หนูเยอะ”

(จุฑารัตน์ กอบนวิรัช, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2553)

ในบรรดากลุ่มผู้ฟังเฮล เรดิโอ ส่วนมากมักอยู่ในวัยทำงาน และในจำนวนเหล่านี้มีหลาย
ต่อหลายคนที่รูปแบบการทำงานนั้นไม่ต้องข้องเกี่ยวกับผู้อื่น เป็นผลให้ผู้ฟังเหล่านี้อาจรู้สึกเหงา
บ้าง ทางเลือกหนึ่งที่ผู้ฟังเลือกนำมาใช้คือฟังเฮล เรดิโอ เพราะเพลงก็นับเป็นเพื่อนระหว่างทำงาน
ไปได้ด้วยดี และนอกจากเพลงแล้ว นักจัดรายการก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยทำให้ผู้ฟังรู้สึกสนุกสนาน
ไปกับกรับฟังเฮล เรดิโอได้เช่นกัน อีกทั้งคำพูดของนักจัดรายการบางคนยังเป็นคำแนะนำดีๆให้
ผู้ฟังมีกำลังใจในการดำเนินชีวิตด้วย

“ผมชอบฟังช่วงคุณภาพ ทองพลับแล้วก็ทีมงาน พวกพี่แจ้จ้งพี่ขวัญจ้ง คำตลกดี ดำเนินรายการแบบไม่น่าเบื่อ คือจะว่ามีความเป็นกันเองก็ได้ แล้วช่วงนี้เรากำลังทำงานด้วยไง ก็ทำงานไปด้วย ฟังเอส เรดิโอไปด้วย บางทีปวดหัวกับงานที่ทำอยู่ มาฟังทีมงานพวกนี้จัดรายการก็ดีขึ้นนะ คลายเครียดไปอีกแบบ”

(दनัย วงศ์วัฒน์ชัย, สัมภาษณ์, 22 ธันวาคม 2553)

“วันพฤหัสบดีตอนบ่าย พี่จะพลาดเอสไม่ได้ด้วยประการทั้งปวง เพราะช่วงนั้นพี่เจ็บบเป็นคนจัดรายการ นี่เอฟซีพี่เจ็บบด้วยเลยนะ พี่เค้ามีเอกลักษณ์ของตัวเอง ฟังทีไรมีมุขใหม่ๆ มาเล่าทุกทีไม่เคยเบื่อเวลาที่เจ็บบจัด ยิ่งช่วงเล่นกีตาร์ออนแอร์สดๆ แทบกรี๊ด ชอบมากๆ เหมือนได้กลับไปฟังคอนเสิร์ตเจ็บบอีกครั้ง แต่เป็นแบบไม่เห็นหน้า รู้สึกเพลินกับทั้งเสียงคนจัด ทั้งเพลงที่เปิด งานการแบบไม่อยากทำช่วงนั้น”

(ดวงหทัย น่วมเปี่ยม, สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2554)

“ตลอดเวลาที่ฟังเอสมา พี่อึดจะเป็นคนพูดแ่บวกลดตลอด ทำให้จากที่รู้สึกเครียดกับงานหรือภาระอื่นๆ มันก็ช่วยผ่อนให้เบาลง เตือนตัวเองว่าเราต้องมองบวกขึ้น จะได้ไม่เครียด เหมือนเป็นกำลังใจให้เราอยากสู้ต่อ ชอบประโยคนี้ของพี่อึดมาก ‘ทำความดีนะครับจะได้มีความสุขสบายใจ’ เราก็คิดว่าเราทำดีสักวันก็ต้องได้ดี คิดอย่างนี้มันก็สบายใจไปอย่างค่ะ”

(วริยา สุฉันทบุตร, สัมภาษณ์, 9 มกราคม 2554)

2. **มนุษยสัมพันธ์ (Personal Relation)** เพื่อเป็นหัวข้อ เรื่องราวในการพูดคุยสนทนากับผู้อื่น หรือเพื่อให้มีโอกาสใช้เวลาร่วมกับครอบครัว สำหรับผลการวิจัยพบว่า ผู้ฟังคนรุ่นเก่าจะใช้เพลงเพื่อสานมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนๆ ทั้งในสาขาอาชีพเดียวกัน และต่างสาขากันออกไป ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นเก่าและใช้เพลงเพื่อสานสัมพันธ์กับครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากผู้ใหญ่ในครอบครัวจะรู้จักเพลงเก่ามากกว่าตัวผู้ฟังคนรุ่นใหม่ ส่วนการใช้เพลงเพื่อเป็นหัวข้อพูดคุยกับเพื่อนนั้นยังมีไม่มากนัก เนื่องจากเพื่อนๆ ในวัยเดียวกันจะชื่นชอบเพลงสมัยนิยมมากกว่า อย่างไรก็ตามหากมีเพลงเก่าเพลงใดที่น่ากลับมาขับร้องใหม่ ก็จะเป็นประเด็นในการพูดคุยกันระหว่างเพื่อนๆ ด้วยกันบ้าง

นอกจากนี้การสนทนาทาง c-box ก็ยังเป็นการสานมนุษยสัมพันธ์ระหว่างผู้ฟังโดยเฉพาะผู้ฟังคนรุ่นเก่าด้วย หัวข้อที่พูดคุยก็หลากหลายมีทั้งเรื่องเพลง, กิน, เที่ยว รวมถึงสารทุกข์สุขดิบ

ทั่วไป ผู้ฟังบางคนถือได้ว่าติดการสนทนาทาง c-box เป็นพิเศษ จนกระทั่งมีผลต่อครอบครัว คือมีเวลาให้สมาชิกในครอบครัวน้อยลง

“ตั้งแต่ฟังเยสมา ที่มีเพื่อนขึ้นเยอะเลยคะ เพราะจะชอบชวนกันไปทำกิจกรรม คอนเสิร์ต บ้าง เที่ยวบ้าง หรือเวลาเยสจัดกิจกรรมอะไร ถ้าว่างก็จะไปช่วยตลอด แล้วกับเพื่อนๆที่ฟังเยสด้วยกันนี้จะคุยถูกคอมาก บางคนเหมือนรู้จักกันมานานเลยนะ มีทั้งเพื่อนอาชีพสายงานเดียวกัน แล้วก็ต่างสาขากัน นอกจากเรื่องเพลง ก็มีแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องอื่นๆกันด้วย ครอบครัวบ้าง งานการบ้าง ยิ่งคุยกันก็ยิ่งสนิท เดี่ยวนี้คุยได้เกือบทุกเรื่อง”

(สุกัญญา จันทร์, สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2554)

“ส่วนใหญ่เวลาฟังเพลงเก่าจะฟังกันทั้งครอบครัวเลยคะ เพราะพ่อกับแม่ชอบฟังกันอยู่แล้ว มีน้องชายอีกคนคะที่ชอบเหมือนกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นช่วงเวลาขับรถ แล้วก็ทานอาหารเย็น หนูไม่ได้ชอบแค่เพลงที่เยสเปิดนะคะ แต่ชอบการพูดคุยของดีเจด้วย สุ่มเสียง แนวการจัดรายการ พี่เค้าจะมีอะไรที่น่าสนใจมาเล่าเยอะ หนูก็เอาไปเล่าต่อให้พ่อกับแม่ฟัง ถามเค้าว่าสมัยแม่เป็นแบบนี้กันหรือ อย่างเงินห้าบาทกินก๋วยเตี๋ยวอิม สมัยนี้ไม่รู้ตั้งกี่เท่า แล้วแม่เองเค้าก็จะเล่าว่าสมัยก่อนเพลงนี้เค้าชอบมาก เพราะพ่อร้องจีบแม่ เวลาฟังเพลงก็ได้ใช้เวลากับครอบครัวเพิ่มขึ้นบ้างคะ”

(นภัสสรณ์ ปุณยเรืองศักดิ์, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2554)

“ฟังคนเดียวนะคะ ถึงที่บ้านจะชอบฟังเพลงเก่าเหมือนกันก็เถอะ แต่มันก็พอมีอะไรให้แลกเปลี่ยนคุยกันบ้าง อย่างนักร้องบางคนที่เราชื่นชอบ เราก็ถามเค้าว่าสมัยก่อนนักร้องคนนี้เป็นยังไง พ่อก็เล่าให้ฟังว่าตอนสมัยพ่อเค้าเป็นระดับพระเอกเลยนะ ระดับพีเบิร์ตเลย ดังมาก เราก็ได้รู้พ่อก็เล่าให้ฟังว่าสมัยก่อนไม่ค่อยมีเวทีประกวดแบบ เดอะ สตาร์แบบทุกวันนี้ ใครจะเป็นนักร้องได้ก็ต้องขวนขวายเอง คือต้องเจ๋งจริงอะคะ ไม่ค่อยมีแมวมองด้วย แล้วอีกอย่างนะคะมันลึกลับงานที่ทำด้วย เพราะเราทำงานกับเด็กเล็กๆ สอนร้องเพลง สอนศิลปะ การเรียนรู้เพลงแนวต่างๆทั้งของฝรั่งและไทยในยุคก่อนๆ ก็เป็นประโยชน์นะ เอาไปสอนน้องๆได้”

(บุญริตา เสวตสมบุญ, สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2554)

“ที่บ้านจะเปิดวิทยุไว้เกือบตลอด ลูกสาวเค้าก็จะฟังไปด้วย บางทีเค้าชอบเค้าก็จะถามชื่อเพลงกับพี่ แล้วเค้าจะชอบบอกว่าเพลงที่เอามาร้องใหม่บางทีก็สู้เพลงเก่าไม่ได้ เค้าอาจจะชอบเพราะที่บ้านเปิดเพลงเก่าฟังกันตั้งแต่เค้ายังเด็กๆ มีคุยกันบ้างว่าเค้าชอบเพลงเก่ามากกว่าเพราะอะไร ส่วนใหญ่จะเป็นเพราะด้วยจังหวะดนตรีนะ เค้าบอกว่าเพลงเก่าเหมือนมันมีกลิ่นอายที่ฟังแล้วรู้สึกละมุนมากกว่า พี่ชอบนะที่ได้แชร์ความเห็นกันแบบนี้ มันทำให้รู้ว่าคนรุ่นลูกเค้าคิดยังไงกับเพลงรุ่นเรา”

(พอใจ บุญธรรม, สัมภาษณ์, 6 มกราคม 2554)

“จะถูกเพื่อนแซวตลอดว่าเกิดผิดยุค เพราะชอบฟังเพลงเก่า โดยเฉพาะเพลงสากลจะชอบมาก ยิ่งตอนนี้หันมาฟังเยสเพิ่มขึ้นอีกคลื่นจากแต่ก่อนฟัง FM 105.5 เพื่อนๆ ก็รู้แหละ อย่างถ้ากิจกรรมอะไรที่เกี่ยวกับเพลงเก่า พวกคอนเสิร์ตนักร้องดังๆ ที่มาเล่นในไทยเค้าก็จะมาบอกเรา เพราะรู้ว่าเราชอบ ถึงเค้าจะไม่ชอบก็ตาม หรืออย่างบางทีเค้าชอบเพลงเก่าบางเพลงแต่ไม่รู้ชื่อหรือนักร้อง เค้าก็จะมาถามเราว่าเพลงนี้ชื่ออะไร ใครร้อง ก็ดีไปอย่างนะ เพลงก็เป็นหัวข้อให้เราได้คุยกับเพื่อนได้เยอะขึ้นเหมือนกัน”

(วิลาสินี กิตติธรรมเชษฐ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2554)

“มีเพื่อนอยู่คนนึงเค้าชอบฟังเพลงเก่ามาก ผมว่าผมรู้ดี รู้สึกแล้วนะ แต่พอเจอเพื่อนคนนี้ต้องยอมเลย แล้วเค้าเล่นดนตรีด้วย มีอะไรก็ปรึกษาเค้าได้ตลอด อย่างผมตอนนี้ฟังเยสอยู่ ผมก็นแนะนำเค้านะว่าเดี๋ยวนี้มีคลื่นเพลงเก่าแล้ว พอเค้าไปเปิดฟังก็มาเล่าให้ฟังว่าชอบ แล้วก็มีการร้องเพลงมาคุยกันเยอะขึ้น ได้ความรู้ใหม่ๆ เรื่องเพลงจากเค้าก็เยอะพอสมควรครับ”

(ศิลาพงษ์ ธีรวิวัฒน์, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2554)

นอกจากปัจจัยด้านเพลงที่เป็นหัวข้อสำหรับการพูดคุยสนทนากันในกลุ่มผู้ฟังทั้งสองกลุ่มแล้ว ปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่มีบทบาทต่อการสนทนาสนทนาระหว่างผู้ฟังด้วยกัน ก็คือกิจกรรม ซึ่งในส่วนของกิจกรรมนี้ผู้ฟังคนรุ่นเก่าจะให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากเล็งเห็นถึงความสำคัญของมิตรภาพระหว่างกัน ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ไม่ได้คำนึงถึงปัจจัยด้านนี้กันเท่าไรนัก ส่วนมากจะเป็นการร่วมกิจกรรมอื่นๆ ที่เกี่ยวกับเพลงเก่า โดยที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับช่องทางสถานีเยส เรดิโอ FM 93.5 HD1

“หลังจากมานี้จะไปเที่ยว ไปทำกิจกรรมกับเพื่อนๆชาวเยสบ่อยขึ้น ถ้าไม่เป็นตัวเองชวนก็เพราะเพื่อนชวน เกิดเป็นมิตรภาพใหม่ๆ ได้เพื่อนเยอะขึ้น มีกิจกรรมหนึ่งที่ประทับใจมาก คือตอนไปเที่ยวหัวหินกัน ฉลองเยสครบอายุ 1 ขวบ ไปกันเยอะมากๆ สักสามสี่ห้าสิบคนได้มั้ง แต่ละคนนี่ก็ไม่ค่อยมีหรรษาที่จะมาคนเดียว ส่วนใหญ่พาลูกพาหลานมาด้วย พวกหลานๆก็ารู้จักกัน บางคนก็รู้จักกันตั้งแต่ก่อนมาแล้ว บางคนเพิ่งมารู้จักกันที่นี่ แล้ววันนั้นมีกิจกรรมให้ทำเยอะจริงๆ ทั้งซักเยอ วิ่ง เหนื่อยแต่สนุกค่ะ”

(สกวเดือน จันชนะกิจ, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2553)

“กลุ่มเพื่อนๆที่ทำงานพี่ฟังเยสกันหลายคนเลยคะน้อง แต่ละคนรักดนตรีเป็นชีวิตจิตใจ สามสิบสี่สิบห้าปีทั้งนั้น เสาร์-อาทิตย์ถ้าว่างตรงกันก็จะไปร้องคาราโอเกะ แต่ละเพลงนี่คงไม่ต้องบอกใช้ใหม่ว่ารุ่นไหน เน้นพีเบิร์ด, อัสนี-วสันต์, ไมโคร, นูโว, แอม เสาวลักษณ์, แหวน จุติมา หรืออย่างสุนทราภรณ์ก็มีร้องบ้างคะ แต่อาจไม่บ่อยเท่า”

(ชญาดา คร่ำกระโทก, สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2553)

“ส่วนตัวผมชอบกิจกรรมที่เยสจัดนะ แล้วก็ที่คนฟังด้วยกันจัดขึ้น ล่าสุดก็ไปบริจาคเลือดครับ เพื่อนๆไปกันเยอะมากๆ บางคนไม่ได้ไปบริจาคหรอก แต่ไปให้กำลังใจเพื่อน บางคนฟังทางวิทยุได้ยินว่าผู้ฟังจะไปบริจาคเลือดกัน ก็ถือโอกาสไปร่วมด้วย แต่ละคนเอาอาหาร ขนมไปร่วมกันใหญ่ บริจาคเสร็จก็คุยกันไปทานกันไป บรรยากาศครื้นเครงมากครับ รู้จักเพื่อนๆน้องๆขึ้นหลายคนเลย ส่วนเซทผมคุยบ่อยมาก แทบทุกครั้งที่ว่า จวบบางครั้งก็รู้สึกนะว่าเยสไป เหมือนเรามีเวลาให้ครอบครัวน้อยลง จะแยกแยะตรงนี้แหละครับ”

(อดิเทพ มัทธนะสิน, สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2553)

3. **เอกลักษณ์ของปัจเจกบุคคล (Personal Identity)** เป็นค่านิยมของบุคคลเพื่อแสดงออกในสิ่งที่ตนเองชื่นชอบ หรือเป็นสิ่งที่ทำให้มั่นใจในค่านิยมของตัวเอง อีกทั้งยังเป็นการแสดงออกให้ผู้อื่นทราบด้วยว่าตนเองเป็นคนอย่างไร ในที่นี้คือชื่นชอบการฟังเพลงเก่า ผู้ฟังหลายคนให้ความเห็นว่า ภาพลักษณ์ของผู้ฟังเพลงเก่าจะดูเป็นคนอนุรักษ์นิยม, ใจเย็น เป็นผู้ใหญ่ ดูสุ่มเป็นต้น นอกจากนี้ยังร้องศิลปินรุ่นเก่าหลายๆคนยังเป็นแบบอย่างของผู้ฟังคนรุ่นใหม่สนใจในรูปแบบวิถีชีวิตและนำมาเป็นแบบอย่างแก่ตนเองด้วย

จากผลการวิจัย พบว่า กระแสโหยหาอดีตในปัจจุบันจากสื่อหลายๆประเภทที่นำเสนอกันนั้น มีผลต่อการใ้มน้ำใจผู้ฟังคนรุ่นใหม่หลายคนให้ชื่นชอบเพลงเก่าด้วย จะเห็นได้ว่าในปัจจุบัน

กระแสโหยหาอดีตกำลังเป็นที่นิยมมาก ไม่ว่าจะเป็นทั้งแฟชั่นย้อนยุค, เพลงเก่าที่น่ากลับมาร้องใหม่, คอนเสิร์ตเพลงเก่าจากทั้งนักร้องรุ่นเก่าและนักร้องรุ่นใหม่ หรือแม้แต่สถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่งที่จำลองให้ดูย้อนยุค สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีเพลงเก่ามาเติมเต็มให้เข้ากับบรรยากาศย้อนวันวานมากขึ้น จึงเป็นผลให้ผู้ฟังคนรุ่นใหม่หลายคนได้รู้จักเพลงเก่าเพิ่มมากขึ้นไปด้วย และหลายคนเมื่อได้รับฟังก็รู้สึกชอบ ประจวบกับเมื่อมีคลื่นวิทยุเพลงเก่าเกิดขึ้น ผู้ฟังจึงให้ความสนใจเพลงเก่ามากขึ้นด้วย

สำหรับความพึงพอใจด้านการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของปัจเจกบุคคลนั้น ผู้ฟังคนรุ่นเก่าให้ความสำคัญน้อยที่สุด ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญมาเป็นอันดับสาม ทั้งนี้ผู้ฟังคนรุ่นเก่าให้ความเห็นว่า คนรุ่นราวคราวเดียวกันใครๆก็ฟังกัน จึงไม่คิดว่าเป็นการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ของปัจเจกบุคคลแต่อย่างใด หรือหากเป็นการแสดงถึงเอกลักษณ์ปัจเจกบุคคลมักจะเป็นไปในลักษณะของการสื่อให้ผู้อื่นทราบว่าตนเองเป็นคนรักเสียงเพลง รักดนตรี แต่สำหรับในกลุ่มผู้ฟังคนรุ่นใหม่ การแสดงความคิดเห็นจะเป็นไปในรูปแบบที่ว่า เพลงเก่าเป็นตัวแทนของความคลาสสิก อนุรักษ์นิยม ดูแตกต่างจากเพื่อนๆในวัยเดียวกัน ทำให้มีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง แต่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่บางคนก็ไม่ได้เห็นว่าเป็นสิ่งแตกต่างจากคนวัยเดียวกัน เพราะความชอบเป็นเรื่องส่วนบุคคลอยู่แล้ว และไม่จำเป็นต้องชอบเพลงสมัยนิยมเหมือนคนอื่น ๆ

“ผมว่าสื่อบ้านเราเดี๋ยวนี้หลายอย่างที่ทำให้ความรู้สึกเหมือนกลับไปโลกใบเก่า เรื่องแต่งตัวที่เทียวไร้งมาหมด น่าจะมีผลต่อความชอบอยู่เหมือนกัน คือผมมองว่าเพลงที่ฟังก็เหมือนการแต่งตัวซะ ผมเองจะชอบแต่งเรียบง่ายๆ เสื้อยืด กางเกงยีนส์ รองเท้าผ้าใบ แล้วในความคิดผม เพลงเก่ามันดูคลาสสิก เรียบง่ายแต่กินใจ ไม่ต้องใช้ชาวนเทคนิอะไรมากก็เพราะได้ ไปด้วยกันได้ กับสไตล์ผม วงที่ผมชอบมากคือ อัสนี่-วสันต์ ชอบทั้งเพลง ทั้งสไตล์พี่ๆเค้า ก็อยากดูเท่แบบเค้าบ้างฮะ”

(ธนิชรัฐ เกตุแก้ว, สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2554)

“จริงๆเรื่องเพลงมันก็เป็นบุคลิกแทนตัวผู้ฟังได้เหมือนกันนะคะ ถึงไม่ได้ตั้งใจจะแสดงออก ในจุดนี้ก็เถอะ แต่บางทีมันก็สื่อออกมาเอง โดยที่เราไม่ได้ไปปรุงแต่งมัน เพื่อหนูบางคนมันฟังฮิปฮอป เค้าก็จะชอบพูดเร็วๆแรงๆ ทันใจ ดูทันสมัย แต่อย่างเราชอบฟังเพลงเก่า เพลงลูกทุ่งเพื่อชีวิต มันก็ดูสุภาพเป็นคนติดดิน สบายๆ มันก็ดีนะ ถ้าคนอื่นจะมองเราแนวนี้ หนูว่าเพลงมันหล่อหลอมความเป็นเราได้ในระดับหนึ่งเลย”

(จุฑารัตน์ กอบนวิรัช, สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2553)

“ดนตรีมันส่งผลต่ออารมณ์และความคิด ฟังเพลงเก่าเบาๆ ไม่ได้หมายถึงเฉพาะจากเยสออย่างเดียวนะคะ ก่อนหน้านี้เราก็ฟังเพลงเก่ามาบ้างตั้งแต่มหาลัยแล้ว เนื้อเพลงดูคล้องจองไพเราะก็ช่วยในการใช้ภาษาอีกแบบที่แตกต่าง บางทีฟังเพลงไปเราก็จะสังเกตคำที่เค้าใช้แต่งด้วย คำไหนที่รู้สึกชอบก็จดๆไว้เอาไปใช้บ้าง เพื่อนก็มีแซวบ้างว่าช่างประดิษฐ์คำพูดเหลือเกิน บางทีมันก็เป็นไปเองค่ะ แต่เรารู้สึกภูมิใจนะ มันดูเทไปอีกแบบ ไม่เหมือนใครทำอะไร เป็นตัวของเราเนี่ยแหละดี”

(บุญธิดา เสวตสมบุญ, สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2554)

“เป็นคนชอบอะไรที่ดูย้อนยุคค่ะ ทั้งเพลง ทั้งสถานที่ท่องเที่ยว หรือแม้แต่แฟชั่น ถ้าเป็นแฟชั่นก็จะชอบแฟชั่นยุค 60s-70s รุ่นคุณแม่ค่ะ เราว่าการที่เราชอบฟังเพลงเก่า อะไรที่ดูย้อนยุคก็น่าจะมีผลให้เราสนใจด้วย ขนาดอ่านหนังสือก็ยิ่งชอบอ่านแนวประวัติศาสตร์เลยคะ มันทำให้รู้เรื่องราวสมัยก่อนดีขึ้น ความเป็นมาของเพลงบางเพลงเรารู้มากขึ้นตามด้วย ก็ไม่รู้สิแปลกนะคะ มันเป็นความพอใจส่วนบุคคลของแต่ละคนค่ะ”

(เมธิตา สัสดี, สัมภาษณ์, 30 มกราคม 2554)

“เมื่อเวลาผ่านไป มันก็ทำให้พี่รู้จักตัวเองมากขึ้น อย่างเรื่องเพลงก็ทำให้รู้ว่าถึงเพลงในปัจจุบันจะเปลี่ยนไปมากขนาดไหน เกาหลีจะมาแรงแค่ไหน แต่พี่ก็ยังคงชอบฟังเพลงแนวเดิมอย่างที่เปิดทางเยส เรดิโอ และไม่คิดจะเปลี่ยน คล้ายๆมั่นใจในค่านิยมของตัวเอง เพลงสมัยก่อนมันไม่ได้เน้นแค่ความรักอย่างเดียว แต่เป็นเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติ เกี่ยวกับโลก คนสมัยก่อนดูใส่ใจกับเรื่องราวรอบตัวมากกว่าคนสมัยนี้ ใช้ชีวิตก็ไม่เร่งรีบ ยังไงพี่ก็ยังชอบเพลงแบบสมัยก่อนมากกว่า”

(มณฑกานต์ ตรีเวก, สัมภาษณ์, 22 มกราคม 2554)

4. **ติดตามข่าวสาร (Surveillance)** ทำให้ผู้ฟังได้รู้ข่าวสารความเคลื่อนไหวของสังคม ซึ่งคำว่า ข่าวสารในที่นี้ไม่ได้หมายถึงข่าวเหตุบ้านการเมืองต่างๆในสังคมเท่านั้น หากแต่ยังหมายรวมถึงข่าวของนักร้องศิลปินรุ่นเก่าอีกด้วย คือได้บอกกล่าวถึงข่าวคราวของนักร้องเหล่านั้นว่า ปัจจุบันพวกเขากำลังทำอะไรกันบ้าง มีผลงานเพลงอะไรบ้างให้ติดตามกัน นอกจากนี้ก็จัดรายการยังได้พูดถึงประวัติความเป็นมาของนักร้องถึงผลงานเพลงในอดีตให้ผู้ฟังได้ทราบกันด้วย ในส่วนนี้ทำให้ผู้ฟังคนรุ่นใหม่หลายๆคนได้รู้จักนักร้องศิลปินคนดังในอดีตมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงของ retro freestyle

จากการวิจัยพบว่า มีผู้ฟังหลายคนทั้งผู้ฟังคนรุ่นเก่าและผู้ฟังคนรุ่นใหม่ที่แสดงความ คิดเห็น โดยยกตัวอย่างช่วงของรายการที่ตนเองชื่นชอบ หรือบางคนอาจจะบอchnักจัดรายการมา เลยว่าชอบฟังช่วงไหนเป็นพิเศษ เนื่องด้วยนักจัดรายการคนดังกล่าวนั้นให้ข้อมูลที่ตนเองพอใจ ไม่ ว่าจะในส่วนขงที่มาจากเพลงหรือเรื่องอื่นๆไปด้วย เหตุผลหนึ่งที่ผู้ฟังไม่ได้ให้ความสำคัญกับ ช่วงของข่าวสารมากนัก เนื่องจากผู้ฟังบางคนให้ความสำคัญกับการฟังเพลงมากกว่า ไม่เน้นการ ติดตามฟังข่าว หรือแม้แต่วงสารคดี ข้อมูลต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง แต่ผู้ฟังก็ไม่ได้สนใจใน ส่วนนี้กันเท่าใดนัก โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ฟังคนรุ่นใหม่ จากการวิจัยพบว่ามีเพียง 1 คนเท่านั้นที่ สนใจช่วงการนำเสนอข่าวของทางสถานี ในขณะที่กลุ่มผู้ฟังคนรุ่นเก่ามีผู้ที่ฟังพอใจกับช่วงข่าวเป็น จำนวน 3 คน

ในด้านการติดตามข่าวสารผู้ฟังคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญกับประเด็นนี้ ค่อนข้างใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ผู้ฟังคนรุ่นเก่าสนใจเรื่องติดตามข่าวเป็นจำนวน 8 คน และผู้ฟังคน รุ่นใหม่ให้ความสนใจเป็นจำนวน 6 คน แต่หากเทียบเป็นอันดับแล้ว ผู้ฟังคนรุ่นเก่าให้ความสำคัญ กับการติดตามข่าวสารเป็นอันดับสาม ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญการติดตาม ข่าวสารจากเอส เรดิโอเป็นอันดับสอง

“ทั้งหมดทั้งมวลของเอส เรดิโอ พี่ชอบช่วง retro freestyle มากที่สุดคะ ชอบที่เค้าเชิญ นักร้องมาร่วมพูดคุยผ่านรายการ อัปเดตผลงานเพลงปัจจุบันให้รู้ว่าศิลปินที่เราหลงใหลอย่างมาก เดียวนี้เค้าทำอะไรที่ไหนกันบ้าง แล้วก็ชอบที่เค้าพูดถึงชีวิตช่วงก่อนหน้านี้ด้วย พูดถึงที่มาของเพลง เก่าๆของนักร้อง เสร็จแล้วก็เปิดเพลงควบคู่กันไป เหมือนกำลังนั่งฟังรายการสัมภาษณ์ทาง โทรทัศน์เลย ต่างกันแต่เราไม่เห็นหน้านักร้องแค่นั้นเอง”

(น้ำเพชร ฉลุกลีปี่,สัมภาษณ์, 26 ธันวาคม 2553)

“พี่ชอบฟังดีเจพูดมากกว่าฟังเพลงคะ แล้วช่วงที่ชอบมากคือ Hello America ทำให้รู้ข่าว คนไทยที่อาศัยที่อเมริกา ไหนจะsms ที่หลังไหลส่งกันเข้ามาอ่านแทบไม่ทันจากฝั่งไทยอีก แล้วคุณ พิพัฒน์ก็เป็นคนตลกด้วย ฟังได้เรื่อยๆ พี่ไม่เบื่อเลยช่วงนี้เนี่ย บางทีก็เซ็งๆอยู่นะ เพราะวันอาทิตย์ จะมีช่วงเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายอภิสิทธิ์ก็กินเวลาช่วง Hello America ไปตั้งชั่วโมงนึง แต่ก็ พยายามมองข้ามไป เพราะอย่างน้อยๆ อาทิตย์ก็มีให้เราฟัง 2 วัน”

(ศิษย์พร นาวานุเคราะห์,สัมภาษณ์, 14 พฤศจิกายน 2553)

“ผมชอบเพลงท้องถิ่น โดยเฉพาะเพลงของภาคเหนือ ตั้งแต่ฟังมารู้สึกว่าดีเจที่เปิดเพลง พวกอย่างนี้เยอะจะเป็นช่วงดีเจจักรพล เพราะเห็นว่าพี่เค้าเป็นคนเหนือ แล้วพี่เค้าไม่แค่เปิดเพลงที่

เราชอบนะ ยังเล่าเรื่องประวัติ เทศกาลงานท่องเที่ยวภาคเหนือให้ฟังด้วย ช่วงไหนมีอะไรน่าสนใจก็บอกตลอด บางทีรู้ข่าวจากเขสเป็นที่แรกเลยครับ”

(दनัย วงศ์วัฒนชัย, สัมภาษณ์, 22 ธันวาคม 2553)

“ผมเป็นคนหนึ่งที่เป็นแฟนซีของพี่เจี๊ยะ ชอบฟังแกจัดรายการ ก่อนหน้านี้ก็ปลื้มวงเจี๊ยะอยู่แล้ว แล้วพี่เจี๊ยะจะมีหัวข้อแต่ละอาทิตย์ไม่เหมือนกัน ครั้งก่อนเกี่ยวกับพระจันทร์ ครั้งนี้เกี่ยวกับน้ำ เกี่ยวกับฟ้า ประมาณนี้ครับ แล้วมันทำให้รู้ว่าเพลงสมัยก่อนเค้าไม่ได้ให้ความสำคัญกับความรักอย่างเดียว แต่มีเพลงที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติเออะเอะ บางเพลงเนื้อร้องดีมาก นำเสนอเป็นหมวดหมู่แบบนี้ก็ดีนะครับ คนฟังจะได้รู้ว่าหัวข้อที่พูดถึงมีเพลงอะไรบ้าง”

(พร้อมศักดิ์ อมตพันธ์, สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2553)

“ไม่ได้ฟังทุกวันครับ แต่จะไม่ค่อยพลาดช่วงสามทุ่มถึงเที่ยงคืนของวันธรรมดา เพราะผมชอบฟังเพื่อภิตะ ชอบช่วงที่พี่เค้าเล่าเรื่องให้ฟัง บางทีก็เล่าเรื่องที่พี่เค้าเจอมา ซึ่งเป็นแง่คิดดีๆ ฟังแล้วเหมือนมีอะไรสักอย่างมากระตุ้นให้รู้สึกตามไปด้วย บางเรื่องก็เป็นชีวิตจริงของพี่เค้าสมัยยังเด็ก ตัวผมเองก็ได้รู้ไปด้วยว่าสังคมสมัยก่อนเค้าอยู่กันยังไง บางอย่างก็แตกต่างจากปัจจุบันมาก บางอย่างก็คล้ายๆกัน แล้วพี่เค้าจะมีมุขมาอำคนฟังตลอด ผมว่าเป็นช่วงที่ตลกแต่ก็ยังสอดแทรกสาระบ้าง”

(จุมพล หิรัญยานนท์, สัมภาษณ์, 15 ธันวาคม 2553)

“คิดว่าส่วนของสารคดีของเขสตอนนี้ยังควรต้องปรับปรุงอีก สารคดีบางตัวก็ซ้ำเดิม เปิดมาเป็นเดือนๆแล้ว ก็ยังอยู่ แต่พี่ว่าสาระความรู้ต่างๆมันจะซ่อนอยู่ในคำพูดของดีเจมากกว่า โดยเฉพาะช่วงพี่อ้อด จักรกฤษ คนนี้พูดอะไรคมตลอด บางทีก็ร้ายกลอนให้คนฟังฟัง เราก็อินไปด้วย แล้วอีกอย่างชอบพี่อ้อดตรงที่อ่าน sms ของทุกคน ดูใส่ใจกับคนฟังมากๆ พวก sms เหล่านี้แหละ บางทีก็มีเรื่องน่าสนใจเป็นประโยชน์กับคนฟังเหมือนกันนะ”

(สุบรรณกิจ น้อยฉายา, สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2553)

“ช่วงการนำเสนอข่าวของทางรายการผมว่าโอเคนะครับ ไม่มากไม่น้อยไป ถึงผมจะชอบฟังเพลงมากกว่า แต่ช่วงข่าวก็ยังไม่ได้ทำให้ผมรู้สึกเบื่อที่จะต้องฟัง เพราะทำให้ทันต่อเหตุการณ์

บางที่ช่วงข่าวทุ่มหนึ่งกับช่วงสองทุ่มผมไม่ได้เปิดโทรทัศน์ฟังข่าวเลยนะ เพราะที่เอสเค้าก็มีข่าว ที่เดียวอยู่ ผมจะเปิดค้างไว้อย่างนั้นเลย พอจบข่าวก็ฟังเพลงต่อ”

(จรรยา ตั้งหลักดี, สัมภาษณ์, 28 พฤศจิกายน 2553)

“ปกติจะฟังข่าวอยู่แล้วละ ช่วงข่าวหรือสารคดีอะไรก็จะไม่เปลี่ยน อย่างข่าวต้นชั่วโมง ก็กำลังตื่นละนะ ชอบที่มีทั้งข่าวในประเทศและต่างประเทศก็ครอบคลุมดีละ ส่วนสารคดีชอบการนำเสนอการทางพิเศษที่จะบอกเส้นทางว่าที่ไหนมีการขอมถนนบ้าง เพราะปกติจะฟังเวลาขับรถ พอมีรายงานในส่วนนี้ก็ทำให้เราได้รู้ ก็จะพยายามเลี่ยงเส้นทางแถวนั้น”

(วิลาสินี กิตติธรรมเศรษฐ์, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2554)

จากตัวอย่างความคิดเห็นของผู้ฟังทั้งคนรุ่นเก่าและคนรุ่นใหม่ ประโยชน์และความพึงพอใจส่วนมากที่ผู้ฟังได้รับมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ เพื่อความเพลิดเพลิน ไม่ว่าจะเพื่อความผ่อนคลายจากการทำงาน การเรียน, เป็นเพื่อนยามเหงา หรือแม้แต่เพื่อหลุดพ้นจากความตึงเครียดอื่น ๆ ที่กำลังเผชิญอยู่ โดยความเพลิดเพลินที่ได้รับนั้นมักมาจากทั้งในส่วนของเพลงที่เปิดจากทางสถานี และนักจัดรายการที่เล่าเรื่องราวตลกขบขัน เรื่องน่ารักๆ หรือการให้กำลังใจแก่ผู้ฟัง รวมถึงการร่วมพูดคุยทักทาย หรือมีการชวนนักจัดรายการบ้างเพื่อความสนุกสนาน ผู้ฟังหลายคนมักให้ความเห็นตรงกันต่อนักจัดรายการของเอส เอดีโอว่ามีความเป็นกันเองกับผู้ฟัง ซึ่งส่วนนี้ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้นักจัดรายการและผู้ฟังสนิทสนมกันมากกว่าเพียงแค่เป็นผู้ฟังกับนักจัดรายการ แต่ยังรวมไปถึงความเป็นพี่ เป็นน้องที่มีให้แก่กันด้วย ซึ่งเป็นที่มาของการสานมนุษยสัมพันธ์ที่มีต่อกันระหว่างผู้ฟังด้วยกันเองและระหว่างผู้ฟังกับนักจัดรายการ ความพึงพอใจในส่วนนี้จะเกิดกับผู้ฟังคนรุ่นเก่าเป็นส่วนมาก ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่จะเน้นมนุษยสัมพันธ์ไปในรูปแบบระหว่างผู้ฟังกับครอบครัวเป็นหลัก และระหว่างเพื่อนด้วยกันบ้าง สำหรับในส่วนของมนุษยสัมพันธ์ ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ได้รับประโยชน์และความพึงพอใจจากเอส เอดีโอจากส่วนนี้เพียงไม่มากนัก นับเป็นอันดับสุดท้ายจากปัจจัยทั้งหมดที่มีอยู่

ปัจจัยต่อมาคือ ด้านติดตามข่าวสาร ในส่วนนี้ แม้ผู้ฟังคนรุ่นใหม่จะใช้ประโยชน์และความพึงพอใจมากเป็นอันดับสอง ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นเก่าให้ความสำคัญเป็นอันดับสามแต่หากเทียบเป็นจำนวนแล้ว ผู้ฟังคนรุ่นเก่ากลับให้ความสำคัญในปริมาณที่มากกว่าเล็กน้อย ซึ่งข่าวสารดังกล่าวนี้ผู้วิจัยหมายรวมถึงทั้งข่าวสารของสังคมในปัจจุบันและเรื่องเล่าจากเหล่านักจัดรายการทั้งหลาย การติดตามข่าวสารนอกจากจะทำให้ทราบเรื่องราวปัจจุบันทันด่วนแล้วยังทำให้ได้ทราบถึงเรื่องเล่าทั้งจากอดีตและปัจจุบันว่านักจัดรายการแต่ละคนมีบุคลิกอย่างไรด้วย ทั้งนี้ผู้ฟังคนรุ่น

เก่าจะติดตามรับฟังทั้งในส่วนของการข่าวสารในสังคมและเรื่องเล่าจากนักจัดรายการด้วย ในขณะที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่จะสนใจรับฟังในส่วนในเรื่องเล่ามากกว่า หากเป็นในช่วงข่าว ผู้ฟังคนรุ่นใหม่บางคนจะเปลี่ยนไปฟังคลื่นอื่นบ้าง แต่สำหรับผู้ฟังคนรุ่นเก่าจะยังคงรับฟังข่าวอยู่ ไม่นิยมเปลี่ยนคลื่น

ท้ายสุดคือความพึงพอใจด้านเอกลักษณ์ทางปัจเจกบุคคล ความพึงพอใจข้อนี้เป็นเพียงข้อเดียวที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่ร่วมแสดงความคิดเห็นมากกว่าผู้ฟังคนรุ่นเก่า อย่างไรก็ตามยังนับว่าอยู่ในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน เอกลักษณ์ทางปัจเจกบุคคลที่ผู้ฟังคนรุ่นใหม่แสดงความคิดเห็นจะเป็นในลักษณะว่า เพื่อแสดงออกให้ผู้อื่นทราบว่าตนเองดูเป็นคนเรียบง่าย โดยผู้ฟังคนรุ่นใหม่กล่าวว่าเพลงเก่าเหมือนเป็นตัวแทนของความเรียบง่าย ไม่ต้องมีรายละเอียดมาก น้อยๆแต่กินใจ คนฟังจึงน่าจะดูเรียบง่ายกับชีวิต ไม่ยุ่งยาก โดยการแสดงออกนั้นมีทั้งในด้านการแต่งกาย คือผู้ฟังคนรุ่นใหม่จะเน้นแต่งกายตามแบบแฟชั่นยุคเก่า หรือเมื่อเวลาไปร้องเพลงคาราโอเกะกับเพื่อนๆก็จะเลือกร้องเพลงเก่าไม่ว่าจะเป็นเพลงของไทยหรือเพลงสากล นอกจากนี้ผู้ฟังคนรุ่นใหม่บางคนยังรู้สึกชอบในการใช้คำมาแต่งเป็นเพลง บางคนติดกับการใช้ภาษาในเพลงมาเขียนเรื่องราวของตนเอง เพื่อนอ่านก็จะมีแซวบ้างว่าใช้ภาษานักประพันธ์ เหล่านี้เป็นการแสดงออกถึงเอกลักษณ์ปัจเจกบุคคลของผู้ฟังคนรุ่นใหม่ แต่หากเป็นในส่วนของผู้ฟังคนรุ่นเก่า จะเป็นความพึงพอใจในลักษณะของการตกย้ำค่านิยมของตัวเองว่ายังคงรักในเพลงเก่าสมัยเมื่อครั้งวันวานอยู่เช่นเดิม ที่ยังคงชื่นชอบเนื้อเพลงที่ใช้ถ้อยคำสละสลวยมาใช้ในการประพันธ์ รวมทั้งท่วงทำนองดนตรีที่มีการผสมผสานของเครื่องดนตรีไทย หรือในส่วนของเสียงร้องที่ชัดถ้อยชัดคำ